

DOLENJCI BODO ŠE NAPREJ DOBIVALI POLNE OSEBNE DOHODKE

Majhna nelikvidnost na Dolenjskem

Lojze Kersnič — glavni direktor SDK, centrale za SRS

Na Otočcu so se na dnevni posveti o ukrepih, ki naj bi omilili nelikvidnost našega gospodarstva, zbrali 22. in 23. februarja predstavniki slovenskih enot službe družbenega knjigovodstva. Ob tej priložnosti smo zaprosili za kratek pogovor glavnega direktorja slovenske centrale SDK v Ljubljani Lojzeta Kersniča.

— Na dolenjskem področju so tri podružnice SDK: novomeška, krška in kočevska. Kakšne težave imajo zaradi nelikvidnosti podjetja na območju teh treh vaših podružnic?

Delovne organizacije dobro gospodarijo! Novi ukrepi ne bodo prizadeli Dolenjcev

»Moram reči, da je nelikvidnost zajela zlasti bazično in predelovalno industrijo. Iz teh ozirov so se težave najbolj zaostriale na področju bivšega kranjskega okraja, v Celju in okolici ter v Mariboru. Dolenjska, ki je pred leti dobivala kredite za nerazvite predele, take industrije nima v večjem obsegu, zato se tudi ne srečujemo z večjo nelikvidnostjo gospodarstva. Upoštevati pa je treba in zraven tega pohvaliti dejstvo, da so prav na Dolenjskem predstavniki delovnih organizacij večinoma sproti razreševanju svoje probleme nelikvidnosti, tako z odpisom vrednosti zalog kakor tudi z intenzivnejšo izterjavo dolgov. Zato lahko zatrdim, da imajo zaradi plačilne nesposobnosti težave zaenkrat manjša obrtna podjetja in nekatere kmetijske delovne organizacije, ki pa že imajo izdelane sanacijske programe.«

— Ali je na Dolenjskem več takih delovnih organizacij, ki bodo dobivale manjše osebne dohodke, potem ko bodo še naprej nelikvidne in boste nove ukrepe strogo upoštevali?

»Kot sem že prej omenil, bodo delavci iz dolenjskih podjetij še naprej dobivali polne osebne dohodke. Nekaj manjših izjem v kolektivih, ki sicer niso plačilno sposobni, (Nadaljevanje na 6. str.)

Sevnica je ostala osamljena

Znano je, da je sevniška občinska skupščina zavrnila predlog celjske komunalne skupnosti zdravstvenega varovanja delavcev, po katerem naj bi letos prispevna stopnja znašala 5,5 odst., marveč je vztrajala pri dosednji stopnji 5,2 odstotka. Vendar je sevniška občinska skupščina ostala edina; vse druge skupščine so namreč pristale na povečano stopnjo in se mora zdaj temu podrediti tudi Sevnica. Po predpisih mora vsaj dve tretjini občin na območju komunalne skupnosti podpreti predlog, da je sprejet za vse.

Kaj dela mali Andrejček iz Hrustovega pri Velikih Laščah? Se z nožičem samo igra? Pomaga babici? Berite v reportaži na 11. strani!

Pust se bliža in v Sentjernejski dolini so se že začeli tradicionalni »krofenbali«, prereditve, ki se začno toliko nedelj pred pustom, kolikor je v dolini gostiln. Na vrsto mora namreč priti vsaka gostilna. Na teh veselih srečanjih se odvija tekmovanje za najboljše krofe, s katerimi bo postregel gostilničar, pojavijo pa se tudi maske. Na sliki: v gostilni Gorišek v Dol. Brezovici so postregli s krofom velikanom, ki ga vidite na sliki. Velikan je imel lep venec, brez katerega ni dobrega krofa. (Foto: P. Miklič). — Posnetku smo ta teden prisodili nagrado za FOTOGRAFIJO TEDNA.

Niko Belopavlovič je prevzel pokroviteljstvo

Na državno prvenstvo v smučarskih skokih za mlajše mladince, ki bo v nedeljo, 8. februarja, na Mirni, se Mirenčani marljivo pripravljajo. Na prošnjo upravnega odbora TVD Partizan Mirna in tovarne DANA je pokroviteljstvo nad prireditvijo prevzel predsednik smučarske zveze Jugoslavije in naš rojak NIKO BELOPAVLOVIČ. Poročali smo tudi, da bi moral pretekle nedeljo biti na Debencu veleslalom, vendar je zaradi pomanjkanja snega odpadel.

P. SEMROV

Obetajoča vrtna na Čatežu

AGRARIA Brežice opira svoje načrte za širjenje rastlinjakov na Čatežu na zalogo tople vode v globinah. Zavod za geodetske raziskave po njenem naročilu že leto dni vrta v tem okolišju. Zadnja vrtna je vili kolektivna AGRARIA veliko upanja. Svedri so te dni prišli 310 m globoko in kaže, da bo to najpomembnejši vrelec, kar so jih doslej odkrili.

KAJ JE S TREBANJSKO TOVARNO KROMPIRJA?

Predelava za 27.000 ton

Reševanje perečih težav treh dolenjskih občin

Lansko poletje so bile razprave o novi tovarni za predelavo krompirja prav živahne. Mirna je bila celo že določena kot lokacija, Kolinska, ljubljanska tovarna hranil, pa naj bi bila investitor. Bilo je celo že govora, naj bi tovarno lansko jesen začeli graditi. Potrebno je bilo samo še odobriti vloge za kredite, zagotovljeno pa naj bi bilo vlaganje tujega denarja. Stvari so se odtelej deloma obrnile na glavo, kot kaže, saj od obljubljenega začetka gradnje zanekrat ni ostalo ničesar. Kljub vsemu pa velja opozoriti, da bi bila gradnja zares nujna, ker bi reši-

la približno 6.000 gospodarstev v treh dolenjskih občin. (Nadaljevanje na 5. str.)

Dr. Franc Hočevar v KRKI

Podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. Franc Hočevar se je 23. januarja mudil v Novem mestu in med drugim obiskal tudi tovarno zdravil Krka. Zanimal se je za razvojni program tovarne, za njene načrte v nekdanjem Inisu in za možnosti za sodelovanje tovarne z inštitutom Borisa Kidriča. Za sodelovanje z inštitutom Borisa Kidriča se je zanimal ne glede na to, da ni prišlo do integracije, ker so v inštitutu pripravljene v enakih okvirih sodelovati s tovarno zdravil Krka.

M. J.

Sredi šolskih počitnic — pa taka zima! Nenadoma je prišla že druga otoplitev in jug je mimogrede odpihnil sneg. Smučišča so prazna, zato pa v mestu ni nič manj živahno. Čeprav se avtomobilisti v Novem mestu — od koder je tudi tale posnetek — pritožujejo, da nimajo kje parkirati, bi vendarle premnogi raje ta čas sneg kot dež (Foto: Ivan Zoran)

DANES: Stična: referendum 20. febr.!

- Polje, kdo bo tebe ljubil? str. 6
- Rešitev za slabotne str. 10
- Konjiček, zaslužek, propad str. 11
- Črnomaljski »zli duhovi« str. 13
- Po sledih govorice v Mirenski dolini str. 16

Kljub nekaterim nasprotovanjem se je DS Mesnega podjetja Stična odločil za pripojitev k Dolenjki iz Novega mesta

Delavski svet Mesnega podjetja Stična je 19. januarja z večino glasov sprejel sklep, da za 20. februar letos razpiše referendum za pripojitev k trgovskemu podjetju DOLENJKA iz Novega mesta.

Predtem je DS sklepal o možnosti za združitev z domačo kmetijsko zadrugo, vendar se za tako integracijo član DS niso odločili.

Če se bo 65-članski kolektiv Mesnega podjetja Stična, ki je lani ustvaril okoli 2 milijardi Sčin prometa, odločil za pripojitev k DOLENJKI, bo novo razširjeno podjetje predvidoma ustvarilo v letošnjem letu 113 milijard celotnega prometa.

Mesni izdelki iz Stične so že sedaj poznani na novomeškem področju. Z novo organizacijsko obliko pa so dane možnosti za močno povečanje prodaje stiškega mesa in mesnih izdelkov na vsem širšem področju Dolenjske in tam, kjer imata obe podjetji že zdaj dobre poslovne uspehe.

VRATA
OKNA
POLKNA
NA
ribnica KREDIT

VREME

OD 29. JANUARJA DO 8. FEBRUARJA

Nekako od 4. do 7. februarja nestalno s pogostnimi snežnimi padavinami. V otalem lepo vreme z ostrejšim jutranjim mrazom.

Dr. V. M.

Kdo je pooblastil PTT za tako „razvrščanje“?

Razen dražjega papirja, ki pa obeta ponoven skok cene, napovedujejo interni sklepi združenega PTT podjetja s 1. marcem 1970 znatno višje tarife za dostavo časopisov

21. januarja so na seji odbora za časopisno dejavnost pri republiški gospodarski zbornici razpravljali predvsem o nedavni podražitvi rotacijskega (časniškega) papirja. Kot je znano, je ta papir od 5. decembra 1969 dalje dražji za 8 Sdin pri kg, javna tajnost pa je, da je znatno večja podražitev tega papirja tik pred durmi. Člani odbora so zato sklenili predlagati republiški konferenci SZDL Slovenije, da bi le-ta prek pristojnih organov posredovala za regres (povrnitev razlik) podražene papirja za vse količine, ki bodo porabljene za politični informativni tisk.

Ostra kritika pa je na seji zadela tudi PTT podjetja v Sloveniji oz. jugoslovansko združeno PTT podjetje. Brez poprejšnjega posvetovanja s časopisnimi podjetji je PTT sklenila, da bo s 1. marcem letos za časnike veljala odprema tarifa kot za navadne TISKOVINE, česar ne poznajo nikjer po svetu. Tudi »ugodnost«, da bodo posamezne vrste časnikov lahko deležne »nekaterih popustov«, je enostranska, če pomislimo na dejstvo, da naj bi — tako so povedali na seji tega odbora — sodili v prvo skupino samo dnevni politični časniki, Slovenski pokrajinski tedenski politični listi, glasi-

la medobčinskih organizacij SZDL, bi pri taki enostranski in samovoljni kategorizaciji PTT prišli v 2. skupino »tiskovin«. Pri tem se moramo takoj javno vprašati: kdo je pooblastil PTT podjetja, da bodo enostransko in sama uvrščala slovenski politični tisk v razne skupine ali kategorije? Zoper ta ukrep in postopek PTT so na seji izrekli ostre proteste. Pošta ravna enostransko tudi s svojimi namerami, da bo sama določala, katere največje mere sme imeti posamezni časniki oz. časopisi, ki jih bo v bodoče razpošiljala po normalni tarifi.

Na seji odbora so zato ponovno zelo določeno sklenili, da je treba čimprej resno pregledati možnosti za ustanovitev posebnega samostojnega podjetja, ki bi v Sloveniji prevzelo prevoz in dostavo časopisov kot revij.

Pred časopisnimi podjetji je torej spričo podražitev papirja in obetanih znatnih podražitev poštnih tarif za prevoz in razdeljevanje časnikov, časopisov ter revij, kot tudi drugih podražitev, resno vprašanje podražitve časopisov. Naklade, ki nas že zdaj uvrščajo na dno evropske lestvice glede razširitve tiska, se bodo ob podražitvi prav gotovo močno znanjšale.

V sredo, 21. januarja, je predsednik republike tovariš Tito obiskal hotel TURIST v Ljubljani, kjer se je zadržal dobro uro in se pogovarjal z uslužbenci. V spremstvu direktorja hotela Toneta Kolarja si je ogledal novo urejene prostore TURISTA, ob odhodu iz poslojpa pa so ga Ljubljanci prisrčno pozdravljali. (Foto: France Modic)

ŽIVLJENJSKI STROŠKI ŠE NARAŠČAJO

V decembru 1969 so se življenjski stroški 4-članske družine po podatkih zavoda SRS za statistiko povečali za nadaljnjih 1,6 odst. (v primerjavi z novembrom 1969). Razen stanovanjske opreme in prometa so se podražile vse življenjske potrebe. Za kaj je treba od decembra dalje odšteti več denarja? Za hrano za 3,2 odst., za tobak in pijače za 0,5 odst., obleko in obutev za 0,4 odst., stanovanje za 0,2 odst., kurjavo in razsvetljavo za 0,2 odst., higieno za 0,7 odst. ter za kulturne izdatke in oddih za 0,9 odst. več kot dotlej.

Zanimanje tujega kapitala za naš trg

Doslej je sklenilo 14 tujih partnerjev pogodbe z našim gospodarstvom za investiranje v razvoj jugoslovanskih podjetij. Vrednost doslej sklenjenih pogodb znaša 60 milijonov dolarjev. Te dni so v pripravi še 4 take pogodbe, teko pa tudi pogovori za 60 nadaljnjih pogodb in naložb tujega kapitala v naša podjetja.

Gostinci: za 8,6% dražji kot leto dni prej

V decembru lani so se cene storitev gostinstva povečale za 0,4 odst. v primerjavi z novembrom. Povečanje cen od decembra 1968 do decembra 1969 pa znaša 10,7 odst.: jedila so se v enem letu podražila za 14,8 odst., alkoholne pijače za 9,4 odst., brezalkoholne za 11,1 odst., ter prenočišča za 2,5 odst. V povprečju so bile lanske gostinske storitve za 8,6 odst. dražje kot v letu 1969. Tu so najbolj skočile cene brezalkoholnih pijač — kar za 13,9 odst.

Prezgodnji predlog iz Sevnice

V republiški skupščini niso sprejeli predloga sevniske občinske skupščine, po katerem naj bi dopolnili zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov — Kljub vsemu: pravočasen in dober predlog!

Po podatkih republiške skupnosti socialnega zavarovanja kmetov lani kar 39.000 zavarovanih kmetov ni moglo izkoristiti zdravstvenega varstva, ker niso imeli potrjenih zdravstvenih izkaznic. Leto pa ne potrjuje, če kmet ne plača prispevka. Vse to je spodbudilo občinsko skupščino Sevnice, da je predlagala,

da je to dolžnost družbe. V bistvu med odboroma torej ni razlike, le da eden kar določeno pravi, da je ta družba občina.

Ob vsem tem pa je nekaj gotovo: skupščina komunale skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov je letos podpisala višjo prispevno stopnjo. Lani je bila 9, letos pa 12 odstotkov, pavšalni prispevek pa je povečala od 280 na 320 dinarjev. To bo razmere v sevniski občini še bolj zaostroilo in bo še več kmetov, ki tega prispevka ne bodo zmogli. Nujno je treba torej vse to v celoti urediti z novim zakonom, če že niso sprejeli predloga sevniske občine, da bi vsaj delno odpomogli prizadetim kmetom.

V. J.

Kmetijski nasveti

Prostor za naravna gnojila

Po čistoči kuhinje spoznamo gospodinjo, po redu na gnojišču pa kmečkega gospodarja. Gnoj, gnojilica in gnojilna so sicer odpadki živinoreje, hkrati pa nenadomestljive vrednosti za poljedelstvo. Razmetan gnoj, ki ga dež izpira hkrati z gnojilno v obcestni jarek, to je najslabše spričevalo kmetije.

Gradnjo gnojišč, gnojilnih jam in gospodarskih stavb je pri nas zavrila kmetova negotovost ob podružabljanju zemljišč. Danes so stvari precej drugačne: spet so postali zanimivi nasveti, kako je najbolj smotrno urediti kmečko dvorišče in gospodarska poslojpa, kaj je napredno in kaj ni.

■ Odraslo govedo daje žez 10 kubičnih metrov gnoja na leto, seveda odvisno od količine stelje. Če na gnojišču nakladamo gnoj 2 metra visoko, odvažamo pa ga trikrat na leto, zadostujeta za glavo velike živine 2 kvadratna metra gnojišča. Če odvažamo gnoj bolj poredkoma, mora biti seveda večje. Velja pravilo: bolje imeti manjše gnojišče, pa tisto pravilno urejeno.

Dobro gnojišče ima betonsko ploščad nagnjeno toliko, da se gnojilna odceja v gnojilnico, ki je lahko pod gnojiščem ali ob njem. Ni nujno, da ima gnojišče tudi stranske stene, saj je mogoče brzc njih oblikovati kup, v katerem je gnoj naložen v plasteh, kar edino omogoča pravilno zoriitev gnoja. Ker je delo zelo težavno, je treba predvideti možnost, da gnoj privečemo do gnojišča s poselmo desko ali pahalom, kar uporabljajo že v vseh boljše urejenih hlevih.

■ Gnojilnico jamo zgradimo iz železobetona. Kjer prazimo trikrat na leto, potrebujemo za eno glavo velike živine 3 kubične metre prostora. Jama ne sme biti globlja od 4 metrov, dobro pa je, da je okrogla, ker v njej gnojilna lažje premešamo.

Z novim načinom gnojenja z gnojilnico, ki se širi tudi pri nas, potrebujemo drugačno jamo. Velikost izračunamo, če vemo, da daje eno govedo blizu 20 kubičnih metrov gnojilke na leto. Upoštevati moramo še število prazenj. Rezervoar za gnojilnico in gnojilnico zgradimo lahko tudi nad zemljo, če gradnjo v zemlji ovira talna voda ali živa skala.

Inž. M. L.

KAKO URESNIČUJEMO REFORMSKO POLITIKO

Z vsemi sredstvi proti podražitvi

»Bitka« za trajno zmago reforme bo v marsičem odvisna od letošnjih prizadevanj, da na tržišču uvedemo več reda. Odgovorni organi, sodeč po pripravjenih ukrepih, ne želijo vsega prepustiti naključju. Njihov glavni namen je že opredeljen: ne sme priti do tekmovanja v cenah, še manj pa do nekontroliranega podražanja.

V tem letu so dobili prednost ekonomski ukrepi, kar pomeni, da se ne bomo vrnili na stare administrativne omejitve. Toda, če bo potrebno, in samo v skrajnem primeru, bomo uporabili tudi te da bi zaščitali tržišče in cene pred nepredvidenimi nevarnostmi.

Najvažnejše je, da so državni organi sklenili posredovati z uvozom, kadar koli se bodo na tržišču neutemeljeno dvigale cene. To je vzrok za predlagane spremembe v uvozu in carini za posamezne proizvode, da bi z večjim vplivom svetovnega tržišča »razbila« nekatera monopolistična tržišča, ki navadno spremljajo podražitve. In končno: tam kjer ne bodo uspešni ekonomski ukrepi, bomo predpisovali admini-

strativne cene. Za razliko od dosedanje prakse bodo kontrolirali tudi sporazume ob uvozu in izvozu, ki jih sklepajo v Zvezni gospodarski zbornici, ker so ugotovili, da tudi ti omogočajo monopol na tržišču.

Očitno je namen pripravljenega predloga za te številne ukrepe, da bi vzpostavili večji red na tržišču kot doslej, kar je osnovni pogoj za mirnejše gibanje cen.

Generalni direktor Zveznega zavoda za cene Nikola Filipovič je pred kratkim pojasnil, zakaj so tem ukrepom dali prednost. Rekel je: »Tega smo se lotili zato, ker smo ugotovili, da je na vseh tržnih področjih dosti blaga. Toda namesto da bi to vplivalo na ustalitev cen, se dogaja obratno, zahvaljujoč v marsičem »načrtni paniki«, ki jo ustvarjajo posamezne

skupnosti, da bi pripravljale teren za povečanje cen.«

Iz teh ukrepov je razvidno da gre za nove, sistemske ukrepe. Pokazalo se je namreč, da so osnovna načela reforme na področju cen in tržišča pravilna, toda treba jih je še izpopolniti in kar je še bolj važno, vložiti je treba nove napore in jih dosledno izvesti v praksi. Prav zaradi tega imajo ekonomski ukrepi prednost, da bi v naslednjem obdobju omogočili čim bolj svobodno delovanje na tržišču ob istočasnem izdelovanju trajnih meril za vsklajevanje cen, ki so še pod družbeno kontrolo.

Vsekakor stopamo v to leto dosti bolj pripravljeni, kar vliva zaupanje, da se ponavljajoče podražitve iz prejšnjega leta ne bodo ponovile. K sodelovanju so povabili tudi javno mnenje. M. S.

— Voziško dovoljenje, prosim!
— Kaj? Prav vi si drznete od mene zahtevati voziško dovoljenje, ko prav dobro veste, da ste mi ga večraj vzeli!

(Karikatura iz zadnje številke PAVLIHE)

Kurilnega olja bo dovolj

Zaradi nujnega uvoza 50.000 ton kurilnega olja bo tega kuriva za približno 1 milijon peči na olje dovolj vsi zimo. V Sloveniji pomanjkanja tega olja zadnje tedne ni bilo čutili, huje pa je bilo na jugu države. Lani smo pokurili v državi že 420.000 ton takega olja, leto dni prej pa 302.000 ton.

Čestitamo, dragi tovariš Krištof!

ZIVLJENJSKA pot enega vodilnih jugoslovanskih politikov in teoretikov Edvarda Kardelja je plodna in bogata. V 60 letih svojega življenja je več kot štirideset let posvetil velikim vprašanjem, ki jih zastavlja sodoben čas. Njegov prispevek za razvoj revolucionarne misli in revolucionarnega boja za nov, pravičnejši svet je velik, zato tudi njegov življenjski jubilej ne more in ne sme ostati znotraj zasebnega življenjskega kroga. Kakor o drugih velikih osebnostih našega časa tako tudi o Edvardu Kardelju lahko rečemo, da je s svojimi listnostmi, z intelektualno in moralno močjo, ki sta jo pomagala klesati njegov čas in prostor, zbudil revolucionarni polet in nakazoval smer tistemu izmed možnih zgodovinskih gibanj, ki je bilo najnaprednejše.

Le redki se lahko pohvalijo, da se njihova iskanja in spoznanja, zamisli, vizije in koncepti uresničujejo že za njihovega življenja. Edvard Kardelj je bil bližnji sodelavec enkratne revolucionarne osebnosti, voditelja jugoslovanske revolucije — Josipa Broza Tita. Njegovi sobojevniki, so bili izjemne osebnosti: Boris Kidrič, Moša Pijade in mnogi drugi, ki so v teoriji in praksi utirali pota jugoslovanskemu samoupravnemu socializmu. Več kot štiri desetletja je pripadal partiji, ki ji je uspelo združiti ustvarjalno misel s tekočim praktičnim bojem za novo, naprednejše. Začetki takega revolucionarnega delovanja segajo v predvojni čas, ko je tovariš Tito s svojimi sodelavci usposabljal partijo za vodenje revolucije v posebnih okoliščinah jugoslovanske zgodovine in druge svetovne vojne. Zlasti izstopa teoretični prispevek Edvarda Kardelja »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja, ki je postal eden izmed temeljnih kamnov partijskega programa o nacionalnem vprašanju. To je bilo v tistem času, ko so bili mednarodni odnosi v Jugoslaviji najbolj pereči in najostrejši, toliko bolj pomembno.

EDVARD KARDELJ je pomagal utirati pot revoluciji in z njo temeljiti družbeni preobrazbi v deželi, ki je bila med najzaostalejšimi v Evropi. Poet bi rekel, da se je revolucija sklonila nad blato, kjer je človeštvo ležalo dolga stoletja. Šla je po poteh, ki niso bile natančno zarisane na nobenem zemljevidu. Svojo moč je črpala iz množic, o katerih so mnogi sodili, da niso zmožne ustvarjati zgodovine in da prostovoljno polagajo svojo usodo v roke posameznih osebnosti in skupin. Nekdanji podožniki so začeli sami delati zgodovino.

Jugoslovanski narodi s KP so z oboroženo vstajo leta 1941, ko je Hitlerjev vojaški stroj zmagovalno hrupel pred durmi Moskve in Londona, stopili na eno izmed najvidnejših zgodovinskih pri-

zorišč. Med najpomembnejšimi organizatorji vstaje in graditve nove ljudske oblasti je bil Edvard Kardelj, ki je že oktobra 1941 pisal o narodnoosvobodilnih odborih kot novi obliki ljudske oblasti. Tedaj smo začeli utrjevati samoniklo, našim razmeram ustrezno, posebno obliko socialistične revolucije, ki se je naslanjala na ljudsko fronto kot najširši temelj narodnoosvobodilnega boja. S tem pa smo že prihajali navzkriž s stalinskimi tezami, po katerih za razvoj socializma zadostuje, da komunistična partija osvoji oblast ter da z državno političnim in s planskim aparatom »gradi socializem«. S tem, da se nismo ravnali po predpisih receptih, smo se izognili nevarnosti mehničnega posnemanja modela, ki je nastajal v povsem drugačnih zgodovinskih okoliščinah. Sami smo našli izhod iz najhujšega položaja v zgodovini jugoslovanskih narodov. V revolucionarnem boju brez dogmatičnih spon so se rojevali novi, prekaljeni kadri, ki so najboljše razumeli probleme svojega ljudstva in jih znali tudi najuspešneje urejati. Obogateni z revolucionarnimi izkušnjami, zavestjo in pogumom, z moralno močjo, ki so jo črpali v ljudstvu, so se lahko spoprijeli z nalogami povojne obnove in graditve nove Jugoslavije ter se uprli stalinskemu pritisku v času komunizma.

MNOGI so z dvomi ocenjevali razvoj samoupravljanja, ker so videli v njem predvsem decentralizacijo. Tovariš Kardelj je zmeraj opozarjal, da razvoj samoupravljanja ne pomeni atomizacije, temveč novo strukturo družbe. Centralizem in birokratizem je bilo mogoče razbiti le z decentralizacijo, z nastajanjem avtonomnih družbenih subjektov, ki šele takšni, torej sorazmerno svobodni in samostojni, lahko začnejo proces nove integracije družbe, vendar sedaj ne več centralistične in birokratske, temveč samoupravne — kot samourejanje med seboj odvisnih središč. To je oblika, ki ustrezno sedanjim zahtevam znanstvene in tehnološke revolucije. To je vsebinsko prizadevanje našega časa, v katerem so tradicionalne družbe podvržene hudim krizam. Samoupravljanje se sedaj ne omejuje več samo na nasprotovanje birokratski koncepciji socializma, temveč se opredeljuje pozitivno kot celovita udeležba človeka pri odločanju o njegovi usodi na ekonomskem, političnem in kulturnem področju.

NISO redki, ki napadajo Edvarda Kardelja. Včasih prihajajo napadi z leve, drugič z desne, največkrat pa kar z obeh strani. To ne preseneča, zakaj Edvard Kardelj je nasprotnik obeh dogem: tako tiste, ki razglasa klasične buržoazne demokratske oblike za edino zveličavno pot v socializem, kot one, ki vidijo edino možno pot za vse države in za vse čase v oktobrski revoluciji. O tem je leta

V torek, 27. januarja 1970, je slavil 60-letnico življenja eden izmed najvidnejših slovenskih in jugoslovanskih politikov in državnikov, tovariš EDVARD KARDELJ. Vse svoje dosedanje življenje je posvetil neutrudnemu revolucionarnemu delu za korist delavskega razreda ter za osvoboditev jugoslovanskih narodov. Pred vojno in ves čas revolucije je stal na prvih okopih boja za svobodo slovenskih in jugoslovanskih delovnih ljudi. Prav v času najhujšega preganjanja, zaporov, ječ in nasilja je vedno našel čas tudi za pisanje: s knjigami, članki, z razpravami in bogatim teoretičnim delom je prispeval najdragocenejše v zakladnico jugoslovanskega in svetovnega marksizma, zlasti pa je bil in je v prvih vrstah borcev za samoupravljavski, resnični jugoslovanski socializem.

Vsi mu ob življenjskem jubileju želimo vse najboljše, zlasti pa čvrstega zdravja in osebnih sreče, da bi bil še dolgo med nami!

1954 predaval v Oslu, kjer je govoril o možnosti razvojne poti v socializem prek političnega mehanizma klasične buržoazne demokracije. Takšna pot je možna v visoko razvitih deželah, ki imajo zato, ker so se prej pojavile na zgodovinskem prizorišču kapitalizma, poseben ekonomski privilegij, z njim vred pa tudi ekonomsko moč in visok življenjski standard. To dejstvo blaži notranja družbena protislovja. V takšnih primerih je demokratska tradicija v nekem smislu regulator družbenih nasprotij v smeri postopne krepitve socialističnih elementov. To pa ne velja za zaostale države brez demokratske tradicije, ekonomsko nerazvite in z zaostrenimi notranjimi protislovji. Če se hočejo te države razvijati kot svobodne in neodvisne, ne smejo po klasični poti kapitalističnega razvoja, ker bi jih spričo mednarodne koncentracije kapitala, zaradi poglobljanja prepada med razvitimi in nerazvitimi deželami ter zavoljo blokouskih nasprotij prej ko slej pahnili v ekonomsko in politično odvisnost od bogatejših. Zaradi tega socialističnega gibanja v nerazvitih deželah niso le metoda osvobodjanja dela, temveč predvsem tudi način, kako se otresti zaostalosti, s tem pa tudi ekonomske in politične odvisnosti. Sele to jih usposablja za socializem.

VSAKO nadaljnje Kardeljevo delo po svoje potrjuje njegove prejšnje misli in spoznanja. Tako so tudi vse njegove poznejše razprave o nacionalnem vprašanju potrjevale njegova zgodovinska spoznanja iz predvojnega obdobja. Povojni razvoj je pokazal, da je mogoče uspešno reševati nacionalno vprašanje samo v socializmu, ki veruje v enakopravnost med narodi in državami. Zato je Edvard Kardelj zmeraj tako odločno nasprotoval vsakršni nacionalistični licitaciji, ki poskuša kompromitirati sadove narodnoosvobodilnega boja in razvoja mednarodnih odnosov v Jugoslaviji. Po njegovem mnenju poskušajo nekateri s takšnimi licitacijami, prekritimi z raznimi romantičnimi, demagoškimi in drugimi gesli, ustvarjati in širiti prostor za protisocialistično in protisamoupravno akcijo. Takšne težnje so naperjene proti Jugoslaviji, ki je s svojo neodvisno in napredno vlogo eno najpomembnejših poroštev varnosti za vse jugoslovanske narode in ena pomembnih opornih točk v boju drugih narodov za neodvisnost in mir na svetu.

»Tudi v prihodnosti«, je poudaril Edvard Kardelj na razširjeni seji sekretariata CK ZKS po znanih dogodkih v Sloveniji, »je slovenskemu narodu odprta samo ena pot, če hoče resnično ostati sam svoj gospodar: biti s socializmom in braniti socializem, biti s samoupravljanjem in demokratičnim napredkom socializma in braniti takšno smer

napredka...« S tem je povedal, da bi nas vsaka druga pot spreminjala ali v privelek imperialističnih sil ali v objekt centralističnega, birokratskega koncepta socializma.

TUDI Kardeljeve razprave o vprašanih socialistične politike na vasi so zgovoren primer ustvarjalnega marksizma, razumevanja problemov v njihovi časovni in prostorski stvarnosti. Ze od vsega začetka je nasprotoval kampanjskemu podružbljanju zemlje, poudarjanju zgolj kvantitativne strani socializacije naše vasi. Zavzemal se je za resnično povezovalje socialističnega sektorja s kmetom, kakor ga narekujejo njune obojestranske materialne koristi, ki ustrezajo obstoječemu obsegu modernih sredstev za proizvodnjo. Dajal je prednost kvaliteti pred kvantiteto in tako prišel do sklepa, da ni najpomembnejše, ali je večina zemlje družbene, temveč da je nepriemerno važnejše, ali ima družbeni sektor večino po proizvodnji in produktivnosti, po svoji vlogi na tržišču. S tem je že pred desetimi leti nakazal sedanje stanje, ko socialistična kmetijska gospodarstva z manjšim deležem zemlje pridelajo večino najpomembnejših pridelkov za trg. Sedanje razprave o problemih kmetijstva in vasi vnovič potrjujejo aktualnost Kardeljevih tez o reševanju agrarnega vprašanja v naših razmerah.

Tovariš Kardelj ima pravico govoriti o tem, kakšni moramo biti komunisti, ker je on sam takšen že več kot štirideset let. Z dialektično metodo je odkrival resnico o človeku in družbi, o zakonitostih družbenega razvoja in podrejal spoznane nujnosti zavestnim smotrom človeka. S tem je dal dragocen prispevek življenjskemu, ustvarjalnemu marksizmu, ki osvobaja človeka in njegovega duha. S takšno metodo je Edvard Kardelj prispeval trajne vrednosti v zakladnico revolucionarne misli in praktičnih izkušenj, iz katere zajemajo napredni ljudje in napredna gibanja po vsem svetu.

Socializem je znanost, a tudi umetnost! je zapisal neki tuji publicist. Umetnost zato, ker terja nemirno iskanje, globljo analizo življenja v času in prostoru, zmožnost predvidevanja za prihodnost, pripravljenost za akcijo. Edvard Kardelj je imel in ima vse te oblike. Če bi ne dal revolucionarnemu gibanju nič drugega kot samo razpravo »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, bi se bil že uvrstil med naše velike mislece. Vendar on nenehno dela, ustvarja in piše!

(Povzete po gradivu, ki ga je ob življenjskem jubileju tovariša Edvarda Kardelja objavil KOMUNIST 23. januarja 1970, pripravili pa Zvone Dragan, Milan Kučan in Franc Setina)

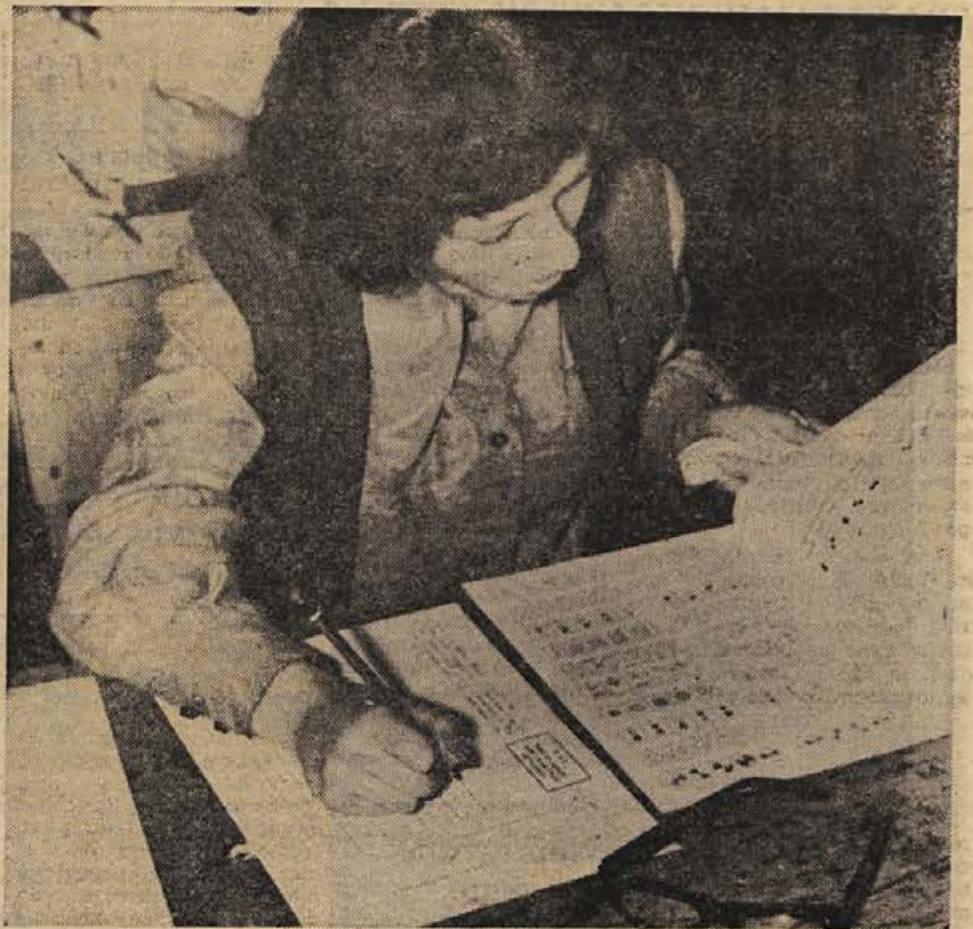

V redkih uricah oddiha zna tudi tovariš Krištof duhovito in domiselno spraviti v dobro voljo vso družbo. Tako je bilo tudi na prisrčnem večeru, ko je v poletju 1968 s tovarišem Titom in spremljevalci lovil polhe pod Trebelnim. (Foto: Moškon)

FOTOKRONIKA

Koliko truda in dobre volje je treba, da malčki pojedjo svoje kosilo! Premajhni so, da bi smeli vedeti, kako žalostne smrti umira tisoče otrok po svetu — zaradi lakote. Premajhni so, da bi lahko pomagali sovrstnikom, premajhni, da bi lahko potrkali na vest velikih... (Posneto v krškem otroškem vrtcu — foto: Stane Iskra)

Pred dnevi je diplomirana psihologinja VIKA AVSEC iz Novega mesta anketirala in testirala učence osmih razredov na osnovni šoli Katje Rupena v Novem mestu. Učenka na sliki se je morala globoko zamisliti, da je uspešno rešila zahtevno nalogo. (Foto: S. Dokl)

V enem izmed Krkinih obratov v Ločni izdelujejo WD-40, ki gre v zimskem času še posebno dobro v prodajo. (Foto: M. Vesel)

Pod vodstvom glasbenega pedagoga Ivana Staniča uspešno sodeluje na šolskih in drugih proslavah v Kočevju vokalna skupina Do-re-mi, ki jo sestavljajo učenke iz višjih razredov kočevske osnovne šole. Ob zaključku šolskega leta nameravajo prirediti celo samostojen koncert. (Foto: Brus)

SKORCI (Foto: Dušan Tošaj)

Prvo potezo na šahovskem spominskem turnirju v Kočevju je v soboto, 24. januarja popoldne, potegnil brat tragično preminulega mladega kočevskega šahista ALOJZA OBRANOVIČA na deski, kjer sta igrala domačina FRANC MESTEK in RUDI OSTERMAN. S tem dejanjem so se organizatorji turnirja oddolžili spominu svojega šahista. (Foto: S. Dokl)

Leopold Kreseta, predsednik Gospodarske zbornice SRS: »Za dobre načrte se najdejo investitorji...«

Za male in slabotne je rešitev - V ZDRUŽEVANJU Z VEČJIMI!

O nerazvitosti se zadnje čase veliko govori, tudi na Dolenjskem, vendar razen »vrhov« v vsaki občini ljudje kaj malo vedo, kam s to besedo, ki je doslej nismo dosti uporabljali. Prav zato smo na temo nerazvitosti prosili za intervju Leopolda Kreseta, predsednika Gospodarske zbornice Slovenije in belokranjskega poslanca.

1

DOLENJSKI LIST: — Manj razvita območja so bila končno v Sloveniji priznana v resoluciji slovenske skupščine o politiki v letu 1970. Rečeno je, da je treba letos proučiti možnosti, da se nerazvitim področjem, ki imajo realne pogoje, z ustreznimi dolgoročno politiko omogoči spreminjanje ekonomske in socialne strukture, povečanje zaposlovanja itd. Katere dolenjske občine sodijo k manj razvitim in kakšne možnosti se jim obetajo za hitrejšo gospodarsko rast?

L. KRESE: Mislim, da nerazvitosti ne moremo meriti samo statistično, to je z nacionalnim dohodkom na glavo prebivalca, marveč, da gre za širši kompleks socialno-ekonomskih problemov. Zato se nerazvitost ne ujema vedno z upravnimi mejami. Dolenjska je, če jo primerjamo z nekaterimi najbolj razvitimi področji v Sloveniji, v celoti manj razvita. Na drugi strani pa imamo tudi v najbolj razvitih predelih pojave nezaposlenosti ali pod-

jetja s podpovprečno majhnimi osebnimi dohodki. Če pa že ravno vztrajate, da naj opredelim nerazvitost po občinah, potem so po mojem mnenju najmanj razvite občine na Dolenjskem te: Trebnje, Črnomelj, Metlika, Grosuplje, Brežice, Ribnica, Sevnica, Litijska. Vendar ima tudi najbolj razvita dolenjska občina — novomeška — težave s Suho krajino.

Vprašanje Suhe krajine pa se da sorazmerno lažje reševati glede na to, da imajo ugodne prometne zveze, tako da se razpoložljiva delovna sila lažje zaposluje v industrijskih obratih novomeške občine. Večje so tudi možnosti za specializacijo kmetijstva in za razvoj turizma, ker ti predeli zaradi dobrih cest niso daleč od Ljubljane ali Novega mesta.

Novomeška občina ima tudi dokaj zdravo osnovo za nadaljnji gospodarski razvoj z znanimi delovnimi organizacijami mednarodnega slovesa, ki obetajo najboljše perspektivo. To so podjetja IMV, KRKA, NOVOLES, ISKRA, NOVOTEKS, LABOD, TRGOVSKI IN GOSTINSKI OBRATI, pa tudi kmetijstvo. Druge dolenjske občine žal nimajo tako ugodne lastne osnove. To pa pomeni, da bo

tako kot za vso republiko tudi za ta področja treba izdelati programe perspektivnega razvoja, ki naj pokažejo vse tiste prednosti, ki jih ta območja morebiti imajo za domače in tuje investitorje. Potem bo treba te prednosti aktivirati, ne toliko z odpiranjem samostojnih tovarn in drugih kapacitet, temveč predvsem s povezavo z močnejšimi gospodarskimi organizacijami. Mislim na domača podjetja, kot na partnerje iz drugih območij Slovenije, Jugoslavije in iz tujine. Na takih integracijskih osnovah zasnovan razvoj ima poleg ugodnejše finančne osnove tudi možnost, da poleg kapitala prinaša še razvitejšo tehnologijo, delovne izkušnje, potrebne kadre in trg. S krediti — tudi z ugodnejšimi pogoji — pa bi morali razvijati predvsem infrastrukturo (prometne zveze, komunalno ureditev itd.); šele ta pa omogoča učinkovit razvoj industrijskih in turističnih objektov ter vlaganje kapitala od drugod.

2

D L: Vi ste belokranjski poslanec, zato se vam razmere onstran Gorjancev dobro znane. Kaj priporočate Belokranjcem v zvezi z omenjeno resolucijo?

L. KRESE: Kar sem govoril poprej, velja v celoti tudi za Belo krajino. Mislim, da bi bilo treba predvsem hitro in stalno obnavljati opremo v obstoječih obratih ter sedanje zmogljivosti usposabljanje za mednarodno konkurenco tako v kvaliteti, obsegu proizvodnje in v cenah. Z raznimi poslovnimi povezavami, kooperacijo in združevanjem pa bi se morali ti obrati

nasloniti predvsem na močna in ekspanzivna podjetja.

3

D L: Področji Starega trga in Vinice se že dlje časa potegujeta za kak manjši industrijski obrat, v katerem bi lahko zaposlili odvečno delovno silo, ki zdaj množično odhaja bodisi v mesta ali v tujino. Ali imata oba kraja kaj upanja za uresničitev svojih želja.

L. KRESE: Za reševanje socialno-ekonomskega položaja prebivalstva v pasivnih predelih obstajata dve poti: ena je v ustanavljanju in razvijanju manjših, seveda pa ekonomsko utemeljenih obratov, ki dajejo zaposlitev lokalnemu prebivalstvu, druga pot, ki jo moramo tudi upoštevati, pa je možnost, da se z izgradnjo prometnih zvez omogoči delno premikanje razpoložljive delovne sile. Ta si potem najde zaposlitev v bližnjih industrijskih središčih. Delati bi bilo treba v obeh smereh. Znano mi je, da se prav zdaj proučuje možnost za postavitev tovarne konfekcije na območju, ki bi omogočalo zaposlovanje prebivalstvu Vinice in Starega trga. Pri tem pa ni samo vprašanje, kdo bo to izgradnjo kreditiral, pač pa je morali rešitev v tem, da najdemo interesenta, večje ekspanzivno podjetje, ki bi bilo pripravljeno na tem območju zgraditi svoj obrat. Nadaljnje možnosti za Stari trg in Vinico vidim tudi v razvoju obrti in turizma, pri čemer bi se morali prav tako nasloniti na največja turistična podjetja v Sloveniji.

4

D L: Katera belokranjska podjetja imajo po vašem mnenju dobro zastavljeno poslovno politiko in največ možnosti za nadaljnji razvoj?

L. KRESE: Očitno so tača podjetja zlasti semiška ISKRA, BETI v Metliki, BELT, KOMET, črnomaljska OPEKARNA in obrat IMV. Vse kaže, da se bo tudi za BELSAD našla rešitev za nadaljnji razvoj prav v integraciji z večjo gospodarsko organizacijo.

5

D L: O integracijskih procesih in povečanju števila strokovnjakov v Beli krajini že dolgo razpravljajo, ni pa videti posebnih uspehov. Kaj sodite o

L. KRESE: Glede razvoja integracije na tem pod-

ročju nisem preveč črnogled. Dosedanji procesi — primer IMV in ZORE — so že dali lepe rezultate, ki kažejo pot tudi drugam. Osnovni pogoj hitrejšega ekonomskega razvoja pa so vsekakor kadri. Ta problem bo nujno treba odločneje reševati, zlasti s politiko stipendiranja občine in podjetij ter z vabljujejšimi osebnimi dohodki za strokovnjake. Tudi v Beli krajini ne smejo pozabljati, da so naložbe v kadre pravikoma najdonosnejše naložbe in da so dobri kadri pravzaprav pogoj vsakemu napredku.

6

D L: Turizem je v obkoljskih pokrajinah ena izmed panog, od katere si v prihodnje veliko več obetajo, vendar so potrebne precejšnje investicije. Kako naj bi črnomaljska in metliška občina prišli do potrebnih kreditov?

L. KRESE: Črnomaljska in metliška občina imata ugodne naravne pogoje za razvoj turizma. Podnebje je milo in zdravo, Kolpa nudi velike možnosti za razvoj kopalniškega turizma, kampiranje, ribolov itd., kar je skoraj še neizkoriščeno. Ugodni so tudi pogoji za lov, imajo pa še belokranjske zidanice in svojstvene narodne običaje, ki bi jih lahko gojili v obliki festivalov (zeleni Jurij). Za vse to pa je najprej potreben te-

meljit razvojni načrt za več let naprej, na podlagi katerega bi potem iskali investitorje med razvitimi turističnimi podjetji Slovenije in Jugoslavije, ki so v svojih načrtih doslej Belo krajino precej zanemarjali. Asfaltirana cesta vzdolž Bele krajine odpira povsem nove perspektive. Na osnovi dobro izdelanih načrtov pa bo možno dobiti tudi turistične kredite.

7

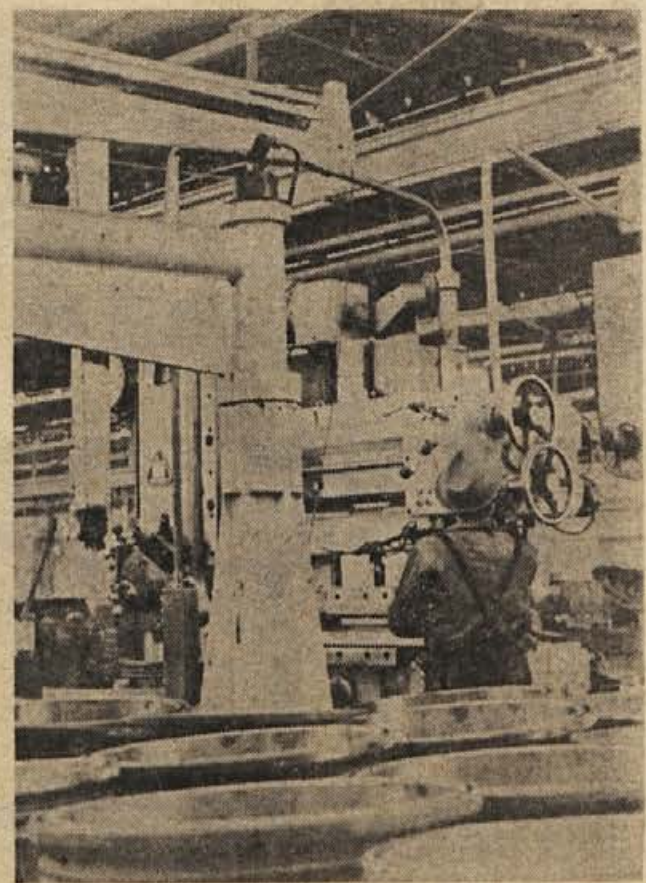
D L: Gospodarstveni ki so v napovedi za letošnje leto precej črnogledi. Bo tudi po vašem mnenju treba večje načrte odložiti na boljše čase?

L. KRESE: Ne gre za velikost posameznih načrtov, pač pa predvsem za to, ali prinašajo takojšnje sadove ali pa so bolj dolgoročnega značaja. Kolikor vem, na Dolenjskem in v Beli krajini trenutno ni takih načrtov, katerih uresničitev bi pomenila zamrzovanje sredstev za daljši čas. Nasprotno, zdi se mi, da položaj na teh območjih naravnost zahteva intenzivna vlaganja, zlasti v razvoj obstoječih zmogljivosti. Torej gre za investicije, ki jih smemo in moramo podpirati tudi v obdobju investicijskega varčevanja.

Intervju pripravila: RIA BACER

V občini Trebnje do zdaj ni bilo večjega napredka. Zadnja leta so dobili motel, črpalko, pomoč-informacije, ob tem pa so se zavedeli, kaj vse bi lahko s cestno še pridobili. Področja stran od avtomobilske ceste so še zelo zaostala, saj znaša narodni dohodek na kmetijskega prebivalca le okoli 2800 din. (Foto: M. Moškon)

Črnomaljska tovarna BELT je eden izmed obetajočih kolektivov na nerazvitih področjih. Če bo tovarna dobila zaprosena posojila za uresničitev nadaljnjih razvojnih načrtov, se bo gospodarska moč občine kmalu okrepila. (Foto: R. Bačer)

Zobotrebci: konjiček, ki je prerasel v zaslužek, obrt, ki teče vso zimo pozno v noč, garanje od jutra do jutra. Kdor hoče zaslužiti, spi samo nekaj ur vsako noč, roke postanejo žuljave, krivčki se obrabijo — trgovina plača za butarico po 12 par. Trd kruh je to, kot je trd ves kmečki kruh. Zaslužek ni niti lahek niti velik, vsak dinar je prigan. Zato je izdelovanje zobotrebcev obrt, ki je pravzaprav obsojena na propad; medtem ko so babice, ki so delale zobotrebce v dolgih zimskih popoldnevih iz ljubega veselja, naredile po 100 butaric na dan, jih spretno roke danes naredijo še več, jutri pa bodo otroci to obrt opustili in se preselili v mesta in njihove tovarne. Nihče ne mara več ostati na kmetiji! Kaj bi z žulji, denarja ni pri zobotrebcih in ta, danes tako iskani izdelek bo jutri propadel.

kov, ki jih naredijo iz smrekovega lesa, za naše in tuje gostinske obrate. Različni in različna nabodala, če že niso iz črnega mesa, je pa vsaj les domač in doma narejen. Se več: veliko »špina« izvozi. Vsekakor pa je tudi to zamuden posel, ki daje le malo boljše zaslužek. Zato se čeda je številnejši gospodarji odločajo za nakup prirodnih strojkov, na katerih delajo žlice. Rabičani pojejo, da so vzeli mero od širokih ust: danes postaja izdelovanje žlic prava industrija, kupiti pa je moč od tistih najmanjših do največjih.

Zadruga v Velikih Laščah odkupuje pravzaprav vse suhorobrske izdelke, na policah njenega skladišča boste lahko našli več kot 400 različnih vrst izdelkov. Na Jukičevem, pri številki 4, v hiši enega od treh bratrancev s priimkom Zabukovec, je 16-letni gospodarjev sin hitro in dobro pokazal, kako mu gre posel izpod rok.

»V enem dnevu naredim po 30 ducatov lesenih žlic. Za ducat mi plačajo v zadrugi po 4,60 dinarjev,« se je pohvalil.

Res je, v enem dnevu naredijo spretno roko s pomočjo stroja do 500 žlic, zato pa sta potrebna dva dneva, da se dokonča strojevo delo: žlice je treba zgladiti, to pa ni kratkotrajen posel.

Medtem ko delajo pozimi žlice po vseh vaseh in je skoraj iz vsake hiše slišati brnenje strojev, pa poleti delajo pretežno zabojčke, ki jih tudi prodajajo zadrugi. Kmečko delo postaja vse manj cenjeno, saj ne da zaslužka. Stroj dela hitro, suhe robe pa tudi ni težko prodati...

Za zobotrebce je treba preveč potrpežljivosti, preveč vztrajnega in nič kaj lahkega dela; v današnjem vse hitrejšem življenjskem ritmu za to ni več ne časa ne volje.

J. SPLIHAL

Od Cerknice do Kočevja in od Ljubljane do Žužemberka je področje izdelovalcev zobotrebcev. Ljubljanski Dom ima na Raščici veliko zbiralnico in odkupno postajo: računajo, da bodo v petih sezonskih mesecih zbrali sedem do osem milijonov butaric zobotrebcev, se pravi 160 milijonov zobotrebcev. Vsaka butarica mora namreč imeti vsaj 20 zobotrebcev, vsak zobotrebec prinese izdelovalcu dobre pol pare. Za te pol pare pa je potrebno v jeseni preiskati vse bližnje in daljne hoste po dolgem in počez, stikati za lesko v najbolj odročnih goščavah, moledovati pri kovaču, da naredi vsaj tri ali štiri krivčke — posebne nožice za oblikovanje zobotrebcev — da bodo zalegli čez zimo, ko je na zapečku toplo in ko kmečko delo počiva. Takrat sežejo v roke vsi: gospodar in gospodinja, otroci, ki imajo šolske počit-

nice, in tisti, ki so komaj pogledali dije kot do sosednje vasi.

Konkurenca na Robu

Rob je pravo središče te obrti, konkurenčna bitka za zobotrebce daje tej vasi poseben pečat. Kar dve odkupni postaji premorejo in menda eno samo trgovino. Ljubljanski Dom in zadruga plačujeta tako kot povsod druga za butarico po 12 par.

Vaščani pravijo, da odkupijo v Domu več zobotrebcev, ker so prijaznejši, zadruga pa naredi več prometa, ker odkupuje tudi vso drugo suho robo. Tega mnenja so kajpak povsod v vaseh okrog Velikih Lašč, tako sodijo tudi odkupovalci v Laščah, na Turjaku, Raščici ali Robu. V vaseh okrog Roba je tudi izdelovanje zobotrebcev najbolj zakoreninjeno, v Dolščakah pa smo do-

bili rekorderje svojega poklica. Ljudje so namreč rekli, da Kurjevke — tako namreč pravijo spodnjemu koncu vasi, ker pravijo v ljudski govoric Dolščakom Kurja vas, naredijo toliko zobotrebcev, da nimajo para v bližnji in daljni okolici.

In res, sredi dneva je bila na mizi Antonije Purkatove prava gora zobotrebcev. Pridno ji je pomagala 56-letna, štiri leta mlajša sestra Franja Gregorič, leskov les pa je belil Antonijin vnuk, 6-letni Andrej.

V kuhinji je bilo temno, samo v štedilniku je prasketal ogenj in metal nekaj svetlobe po temačnih kotih. Izpod stropa je dišalo, kot lahko diši samo v starih kmečkih hišah: domače klobase so bile na pol posušene. V sobi, pod steno, s katere sta vse početje opazovala Jezus in Marija, ni bilo časa za

pomenke. Besede so pri delanju zobotrebcev redke, zato se roke vrtijo toliko hitreje.

Povsod govore, da naredijo spretni izdelovalci po 70 do 80 butaric na dan. Tisti, ki se zbirajo samo popoldne, da preženejo dolgočasje in se na zapečku pogovorijo še o dogodkih preteklega dne — ti gotovo ne morejo narediti niti toliko.

V Dolščakah št. 8 je izdelovanje zobotrebcev poklic, ki daje kruh. 38 arov zemlje, na katerih Antonija, ki je tako kot sestra vdova, pridelava nekaj koruze, krompirja in drobnih reči za domačo kuhinjo, ne more zadoščati za preživljanje. »Povrh vsega pa še divjad prerije in preorje pridelek,« se pridruža 60-letna Antonija v pojoči govoricu tehi krajev in se jezli, da smo jo spomnili na mrcine. Zobotrebci so zato njen kruh: treba je narediti po 150 butaric na dan.

»Moči mi pešajo,« zmajuje z glavo, čeprav naredi še enkrat toliko kot drugi. »Hej, ko sem bila še mlada, sem naredila po 200 butaric vsak dan,« se ji zaiskrijo oči ob misli na mlada leta.

TOVARNA ZOBOTREBCEV — Antonija Purkat in Franja Gregorič sta rekorderki svoje obrti. Vnuček Andrej beli Antoniji leskovino...

KAKšno ŽLICO BOSTE VZELI? — Matija Grebenc, skladiščnik v zadrugi Velike Lašče: »V našem skladišču boste na policah našli 400 različnih izdelkov.«

ŠTETJE, ŠTETJE — Vse zobotrebce, ki jih prinesejo izdelovalci, je treba prešteti, urediti in zaviti v celofan.

VSAK DAN 360 ŽLIC — 16-letni Jožko Zabukovec iz Jukičevega naredi vsak dan 12 ducatov žlic. (Foto: M. Vesel)

Zobotrebce pa dela že kar krepko čez 50 let... Zadnja leta vstane ob štirih, pol petih zjutraj... in konča ob osmih zvečer. Njena edina misel so zobotrebci, z njimi vstaja in hodi spat, zobotrebcev je polna hiša, o zobotrebcih teče pogovor: posel, ki je bil včeraj konjiček, danes zaslužek, pa bo jutri propadel. Manjka pridnih rok in čas: za tiste, ki naredijo nekaj deset butaric na dan, pa je to delo prenaporno in preslabo plačano.

Od širokih ust smo mero vzeli...

Namesto zobotrebcev, ki dajejo le malo zaslužka tistim, ki jih delajo, in več tistim, ki jih prodajajo, delajo po vaseh okrog Velikih Lašč rajše špile, ki jim tam pravijo »špine«. Razen za klobase gre največ teh izdel-

Na svidenje čez leto dni!

Tudi na novomeškem šolskem centru za gostinstvo so se začele počitnice — Učenke iz Karlovca so se poslovile od Novega mesta za leto dni

V učilnici grozd prijetnih deklet. Marija, Danica, Biserka, Vesna, Katja in druge. Vse same gostinke, ki se za leto dni poslavljajo od šole in dijaškega doma, v katerem živijo. Večino jih je poslala na šolanje »Korana«, gostinsko podjetje iz Karlovca, dve pa sta stipendistki »Zagrebačke mljekare«. Dekleta, ki so prišla iz Karlovca...

ca preživljajo starši, plačano pa imajo prakso, medtem ko »Zagrebačka mljekara« skrbi za popolno oskrbo v domu.

Na vprašanje, s kakšnimi občutki so prišle v Slovenijo, so hitele odgovorjati: »Z radovednostjo... Z domotožjem... Če je treba, je pač treba...« Sprva so se kot kokoške držale skupaj, dokler niso uvidele, da največje težave — slovenskega jezika — ne bodo premagale, če se ne pomešajo med slovenske vrstnice.

In kako je v šoli? Vse so si bile edine, da je njihuje v prvem letniku. »Nič ne razumeš... Gledaš kot trapica... Na jok ti gre... A potem je boljše. Se posebno, ker so profesorji na šoli zelo potrpežljivi in nam zmeraj skušajo pomagati...«

Pa življenje v dijaškem domu? »Prijetno... Nismo imele občutka, da smo na tujem... Slovenke so nam marsikdaj pomagale z nasveti... in sploh smo postale prijateljice... Najbolj so nas razumele tovarišice vzgojiteljice...«

In ko so kovički že pospravljani in obrabi veseli, saj gredo dekleta domov še zadnje vprašanje: Boste rade prišle nazaj? »Rade... v šolo in v dom...«

Obračun dela

Na prvi letošnji seji so črnomaljski mladinci 24. januarja obravnavali delo v letu 1969 ter sprejeli delovni program za letošnje leto. Ugotovili so, da so mladi Črnomaljanci izkazali predvsem na športnem in kulturnem področju, da pa bodo morali v prihodnje posvetiti več skrbi ideološkemu delu. V minulnem letu so bili zelo prizadveni vaški aktivisti s Preloke, Zuničev, Vinice, Adlešičev in Dobljuč ter osnovnošolski aktivisti v Vinici in iz Starega trga ob Kolpi. Uspešno je delal prav tako aktiv gimnazije, ki je bil med drugim pobudnik za ustanovitev občinske konference klubov OZN. Seje so se udeležili tudi člani RK ZMS Dagmar Sustar in Igor Žitnik, domači družbeno-politični delavci ter Peter Jančan, predsednik kluba belokranjskih študentov.

MILČ KUS JOL JACK ZARE

ABADONI - črnomaljski „zli duhovi“

Ansambel ABADONI so junija 1969 ustanovili Srečko Kos, Joško Vrščaj in Belizar Dujec. Med počitnicami se je ansamblu pridružil še Milan Kranjc. Na začetku so imeli velike težave za opremo, končno pa so si jo z pomočjo staršev za silo uredili. Julija so dobili ojačevalec za solo kitaro, ki so ga kasneje uporabljali tudi za vokalne izvedbe skladb. Tako je instrumentalni ansambel postal vokalno-instrumentalni.

Vsi člani so se zelo trudili pri izbiri imena, pa se nikogar niso mogli odločiti. Zato so odprli slovar tujk in prva beseda v njem je bila ABADON. Tako je bil ansambel končno krščen.

Ob letošnjem novem letu je z ABADONI prvič nastopil tudi solo pevec Andrej Plevnik. Naj vam predstavim skupino fantov, ki ansambel sestavljajo.

MILAN KRAJNC—MILČ (21 let) — vodja ansambla; Milč študira II. letnik psihologije na filozofski fakulteti. Fant je resen študent, konča pa je tudi nujno glasbeno šolo za kitaro. Najbolj mu ugaja B. B. Kingov blues. V prostem času rad komponira skladbe za ansambel. Napisal je že dve vokalni skladbi (Slovo, Spontani žalosti). Največji uspeh ima njegova instrumentalna skladba Popoldanske impresije.

BELIZAR DUJEC—ZARE (19 let) — organist; Je študent I. letnika kmetijske tehnologije. Klavir se je učil že v osnovni šoli. Konča je nujno glasbeno šolo v Črnopolju. Ko je maturiral na črnomaljski gimnaziji, mu je oče kupil orgle. Navdušuje se nad melodičnimi ne preveč komercialnimi skladbami. Fant je veder in vedno pripravljen za šalo.

JOŽKO VRŠČAJ—JOL (19 let) — v ansamblu igra bas kitaro; Po poklicu je zobotehnik, po letu službe pa bi rad študij nadaljeval. Pri delu je zelo natančen, sicer pa je velik veseljak in vedno pripravljen za majhne »neumnostje«. Ljudi zelo rad ocenjuje po zobehtu. V ansamblu je največji strokovnjak za »fifijas« (to je najstarejši ojačevalec, ki ga je že našel zob časa).

SREČKO KOS—KUS (19 let) — bobnar; Ko se pojavi na odru velik, svetilast fant s modrimi očmi, dekletom vstrepetajo srca. Toda on je svet svojih črnolaski, kamionu in gimnaziji. Za študij se še ni odločil. V ansamblu ima glavno besedo pri sklepanju kupčij.

ANDREJ PLEVNIK—JACK (23 let) — solo pevec; Najraje poje umirjene, melodične pesmi, s katerimi žanje velik uspeh. Prvič je zapel z ABADONI za novo leto. Poslušalcem je ugajal predvsem kot interpretator Jonesovih pesmi. Zato so mu dali že včeraj belokranjski Tom Jones. Razen tega da je Jack odlično solo pevec, igra tudi kitaro. Njegova šibka točka: po končanem igranju navadno izgine. Najbolj si želi nove opreme, ker ve, kako težko je peti ob slabem osvočenju.

Ansambel zadnje čase nima veliko vaj, ker Zare in Milč študirata v Ljubljani, drugi člani ansambla pa so v Črnopolju. Vsako soboto igrata v metliškem hotelu Bela krajina. S tovarno BETI pa so sklenili enoletno pogodbo. Poletni bodo igrali v avtokampu v Metliki. Radi bi si nabavili novo opremo iz Italije, zato izrabijo

vsako priložnost za zaslužek. Ansambel je igral na mladinskih plesih v Črnopolju, Metliki, Novem mestu in Ljubljani. Igrajo komer-

cialno glasbo v skladu z željami publike.

Težave imajo s prevozom, saj jih še vedno prevažajo Srečo z očetovo »labos«. S pomočjo tovarne BETI bi radi rešili tudi ta problem.

Poleti nameravajo sodelovati z znanimi pevci zabavne glasbe (s Tatjano Gros). Njihova največja želja pa je nova oprema, ki bi jim odprla poti tudi izven Bele krajine. Upajo, da s svojim igranjem ne bodo razočarali poslušalcev. Želimo jim veliko uspehovi!

LADKA PETRIC

RIBNIŠKI MLADINCI MENIJO, DA JE TREBA

uskladiti štipendiranje

Odslej bo treba več misliti tudi na dijake iz socialno šibkih družin in jim pomagati s štipendijami, ne glede na to, kaj študirajo

Pred kratkim je bila v Ribnici seja občinske konference ZMS, ki so se je udeležili tudi predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij. Na seji so razpravljali o ustanovitvi sklada za štipendiranje pri TIS ter o uresničevanju sklepov III. in IV. seje republiške konference ZMS o nalogah mladine v gospodarskih organizacijah.

Občinska konferenca ZMS je sprejela sklep, da se ustanovi sklad v letu 1970. S pomočjo tega sklada naj bi uskladili politiko štipendiranja in izdelali enotne kriterije pri podeljevanju štipendij ali posojil.

Poseben odbor naj bi izdelal pravilnik tega sklada ter

skrbel za usklajevanje štipendijske politike. V sklad naj bi odvajale zainteresirane družbene skupnosti določene procenote od sredstev, namenjenih za štipendiranje. Sklad naj bi v prvi vrsti skrbel za potrebni kader v družbenih službah ter v gospodarstvu, omogočal pa naj bi šolanje na srednjih, višjih in visokih šolah otrokom iz socialno šibkih družin, ne glede na to, za kakšno vrsto študija se bodo odločili.

Občinska konferenca ZMS je sprejela tudi sklep, da morajo vsi mladinski aktivisti v gospodarskih organizacijah razpravljati o stalščih III. in IV. seje republiške konference ZMS in jih vnesti v svoj program dela.

MIRA ŽIBERT

Med najboljšimi so bili tudi prestopniki

Na nedavni seji občinske konference ZM v Banjaluki so po poročilih naših delegatov, ki so se seje udeležili, predlagali 10 najprizadenejših mladincev, ki so veliko pomagali po katastrofalnem potresu, za sprejem v ZK. Zanimivo je, da je bilo med najprizadenejšimi in pohvaljenimi mladinci tudi nekaj prestopnikov, ki so bili pred potresom stalni znanci milice.

Čast vzgojiteljem in mladim tvorcem

je zapisal slikar Božidar Jakac ob ogledu likovne razstave novomeških učencev

V nedeljo, 25. januarja, je bila zaključena razstava likovnih izdelkov učencev 6., 7. in 8. razreda osnovne šole Katje Rupena v Novem mestu. Razstava je bila odprta

Prijavite se za »Kitariado«

Občinska konferenca ZMS v Sevnici, ansambel »Modre zvezde« in mladinski klub so razposlali vsem občinskim organizacijam ZMS na Dolenjskem, v Spodnjem Posavju, Zasavju in Celju pisma, da so pripravljene v začetku marca organizirati veliko »Kitariado« beat ansamblov. Če bodo pobudniki v naslednjih dneh dobili prijave tovrstnih ansamblov, bodo začeli pripravljati to prireditel.

A. Z.

DEKLETA, SNEMAMO!

Uredništvo Dolenjskega lista namerava posneti film o dolini reke Krke. V ta namen potrebuje večje število deklet v starosti od 17 do 20 let, ki bi v filmu stagirale. Na poskusno snemanje vas torej vabimo v soboto, 31. januarja dopoldne, ob 9. uri. Ogladajte se v prostorih našega uredništva v Novem mestu, na Glavnem trgu št. 3.

Sodražica: mladinski klub

Mladina Sodražice je po več kot pol leta končno zopet dobila svoj kotiček v prostorih domače knjižnice. Mladinski klub je imel prvotno prostor v bivši »Oljarni«, izgubil ga je, ko je zgradbo kupila Pietilnica žičnih mrež iz Sodražice. Zdaj so mladinci na voljo knjige, ki so v istem prostoru, v spodnjem prostoru pa je soba za namizni tenis.

Še vedno vodi Eva Sršen!

Ta teden so bile najbolj poslušane:

1. »Ljubi, ljubi« (Eva Sršen) — 53 glasov
2. »Mamici« (Slaki) — 30 glasov
3. »Triglav« (Slaki) — 28 glasov
4. »Moj dom je zaprt« (Slaki) — 20 glasov
5. »Čemu da živim« (Mišo Kovač) — 10 glasov

Neka naša bralka iz Velikega Orehka je glasovala za popevko »Ljubi, ljubi, ljubi«, v pismu pa nam je napisala, da ji kar srce poskoči, ko po radiu sliši omenjeno popevko. Najbrž je med tistimi, ki so nam poslali ta teden kupone, še veliko takih. Za mlado in prikupno Evo Sršen, ki je iz neznanega vzroka (baje zaradi težav v šoli) odpovedala cel kup nastopov po Sloveniji in prenehala sodelovati v ansamblu »Delila«, je tudi tokrat prispelo največ glasov.

Ta teden ste nam poslali 216 veljavnih kuponov. Spet moramo povedati, da bomo pri zbiranju upoštevali samo natančno izpolnjene kupone, nalepljene na dopisnici ali poslani v pismu. Ta teden je bilo med pošto nekaj pisem, v katerih so bile napisane najbolj poslušane melodije, zraven pa ni bilo kupona.

Taka pisma pri zbiranju seveda ne pridejo v poštev. Neka bralka nam piše, da živi na vasi, kjer nimajo ulic, in da zato kupona ne more točno izpolniti. Za nas je važno, da čitljivo napišete svoj točni naslov, in nas ne moti, če je nad črtico, kjer je treba napisati ulico, napisano ime te ali one vasi.

Tri izžrebance bomo tudi v prihodnje nagradili z lepimi ploščami, ki so darilo nekaterih naših podjetij, ki prodajajo tudi plošče. Ta teden je žreb določil takole:

1. Tone Vovko, Sušje 23, Ribnica na Dolenjskem — »Još su tople tvoje suze« (Ivica Serfezi)
2. Tanja Movrin, Polzeva ulica 6a, Ajdovščina — »Čemu da živim« (Mišo Kovač)
3. Franc Stegne, Zilje 21, Vinica pri Črnopolju — »Bella Belinda« (Beti Jurkovič).

Plošče so tokrat darilo novomeške NOVOTEHNE

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 2. februar 1970

Kupon št. 3

Prijubljeno zbirališče mladih — na pomlad rajši kot pozimi, zvečer rajši kot po dani — je v Črnopolju park na Gričku. Tudi naši muzikantje se od tu radi razgledujejo po svojem kraljestvu. (Foto: Gorše)

Zakaj bi nas sodili samo po ceni?

Kaj menijo v termoelektrarni Brestanica o svoji prihodnosti

Brestaniški termoelektrarni so še pred nedavnim prerokovali kratko življenjsko dobo, nič daljšo, kot jo bo imel rudnik na Senovem. Kolektiv gleda na to drugače, čeravno rastejo nove, modernejšje elektrarne.

Ni prav, da bi ji prisojali konec obratovanja samo zaradi tega, ker je majhna in ker je njena energija draga. V enoti gledajo na obstoj tovrstnih elektrarn z drugimi očmi. Lansko jesen se je pokazalo, kako prav pride energija, če vode usahnejo in če nastopijo okvare v kaki večji elektrarni. Energije je tedaj primanjkovalo po vsej državi. V Brestanici so obratovali s polno paro in polnili praznino, a porabniki so bili še kljub temu prikrajšani.

Čeravno je cena energije v termoelektrarnah, zlasti v manjših in starejših obratih, visoka, se jim celo v zelo razvitih deželah ne odpovedujejo. V podjetju lahko postrežejo s podatki izpred treh let, ko so v Zahodni Nemčiji obratovali še veliko manjše termoelektrarne na premog, kot je brestaniška. V tako visoko razvitem gospodarstvu

tega ne bi nihče pričakoval.

Prav zaradi tega in zaradi lanskih izkušenj se v Brestanici ne strinjajo z izjavami, da njihova elektrarna nima več pogojev za obratovanje. Prepričani so, da bo pred ukinitvijo treba temeljito preučiti potrebe po rezervnih zmogljivostih. Samo po ceni energije takega obrata ne bi smeli vrednotiti. Sele potem, ko bo strokovno dokazano, da se da zaradi dolgotrajne

suše ali izpada v večjih enotah energija manjkajoča drugače nadomestiti, bodo lahko odločali o prenehanju takega obrata. Sicer pa v Brestanici domnevajo, da nove elektrarne ne bodo tako skokovito rastle, da energije še nekaj časa ne bi več primanjkovalo.

Taka mnenja naj bi torej vplivala na življenjsko dobo elektrarne, kakršna je brestaniška. Kolektiv se brani prehitrih odločitev, zlasti še če prihajajo pobude od zunaj.

J. TEPPEY

Da bo volk sit in koza cela

Janez je prevzel krmilo v važni organizaciji. Miha ga je podpri pri članstvu in mu tako povrnil vse, kar je pred leti on napravil zanj. Tisti, ki so pričakovali pomladitve v vodstvu, so bili razočarani, toda bolj zaradi tega, ker je organizacija dala slab zgled drugim. Po nekaj kritičnih bodicah so tudi ti tovariši uvideli, da bi bilo vsekakor slabše, če bi Janez prišel na čelo delovne organizacije in jo pripeljal do izgube. Tu pa gre končno samo za ugled, v podjetju pa za denar, za velike denarje. In tako je volk sit in koza cela.

Matematika med počitnicami

Na osnovni šoli v Koprivnici so med počitnicami povabili v šolske klopi vse tiste učence, ki so imeli slabe ocene iz matematike. Nudili so jim dodatno pomoč, da bodo lažje sledili temu predmetu v drugem polletju.

Za grad letos 600.000 din

V Kostanjevici pričakujejo letos za Grad znatno pomoč iz republiških virov. Objavljenih imajo 600.000 dinarjev, da bodo lahko turejali streho nad vhodnim delom gradu in vhodno pročelje pred cerkvijo. Stolp so dokončali lani, le še opaže morajo odstraniti.

»Planšarji« gostovali na Raki

V nedeljo je na Raki prvič gostoval zelo znani narodno-zabavni ansambel »Planšarje« s pevcema Janezom Jeršinovcem in Anico Puzar. S svojim kvalitetnim sporedom je nudil poslušalcem užitek ob poslušanju tako doživeto podanega koncerta.

Obiskovalcev je bilo veliko in so bili s prireditvijo zelo zadovoljni. Skoda je le, da na Raki takšne prireditve iz leta v leto vse bolj izumirajo.

Kako skrajšati verigo medsebojnih dolgov

Za jutri, 30. t.m., sklicuje Služba družbenega knjigovodstva v Krškem posvet s predstavniki računovodskih služb gospodarskih organizacij, na katerem naj bi se seznanili s predpisi za odpravljanje nelikvidnosti. Na posvetu bodo udeležencem raztolmačili tudi poostrene ukrepe o investicijah za nove zgradbe ter nove oblike plačilnega prometa, ki jih uveljavlja SDK.

KRŠKE NOVICE

■ **IZLETNIK VABI NA COCKTAIL.** Od 5. do 15. februarja bo v Celovcu nastopila Dunajska dr. salna revija. Letošnji program revije je dobil ime COCKTAIL. Kot nekaj let nazaj tako bo tudi letos avtobusno podjetje IZLETNIK organiziralo ogled te revije. Za prevoz z avtobusom prek Trbiža (Italija), za ogled predstave in za izlet na Gosposvetsko polje bo treba odšteti 88 din. Ogled mladinske predstave, ki bo 5. in 9. februarja, pa stane 65 din.

■ **NOVA OPREMA ZA AMBULANTO.** Samoupravni organi v tovarni papirja so omogočili nakup nove tehnične opreme za splošno in zobno ambulanto. Tako sedaj lahko splošna ambulanta opravlja tudi takšne preizkuse telesnih sposobnosti zaposlenih, kakršnih do sedaj v Krškem niso delali. Zobna ambulanta pa je dobila nov vrtilni stroj z vsemi napra-

vami, ker je bil stari dotrajan; sicer pa pacienti to vedo.

■ **PLANA NISO DOSEGLI.** Za radi pomanjkanja lesa v preteklem letu v tovarni papirja lani niso proizvedli toliko, kot so nameravali; predvideno je bilo, da bodo plan blagovne proizvodnje presegle za 5 odst., dejansko pa so ga ustvarili le 96 odstotno.

■ **AVTO-MOTO DRUŠTVO ORGANIZIRA TEČAJ.** AMD Krško bo v kratkem priredilo tečaj za bodoče voznike motornih vozil A, B, C in F kategorije. Prišel se bo 2. februarja v prostorih društva. Kandidati se lahko prijavijo zanj do 31. januarja v pisarni avto-moto društva, kjer bodo dobili vse potrebne informacije.

■ **V KRŠKEM SO KUPILI** avtomobil za prevoz mrtvih. Računajo, da bodo z njim lahko opravljali storitve tudi za Brestanico in Senovo. Tako se bo investicija prej povrnila.

Obraz resnice z vseh strani

Rada bi zapisala, da v časnikih dostikrat zasle-

dimo enostranske izjave. Ljudje se hvalijo z zaslugami, ki niso čisto njihove. Take pojave opažam tudi v svoji vasi. Zato je prav, da se oglašava v listu čimveč občanov. Sele potem dobi resnica svoj pravi obraz, je razlagala tovarišica Bosinova z Gmajne v Leskovcu.

In zdaj še nekaj o težavah ljudi na Gmajni. Ko smo pristali na pripevek za asfaltiranje ceste v Leskovcu, smo pričakovali, da bo naša cesta — odsek od župnišča do Gmajne — bolje vzdrževana. Nič ne rečem, pesek navašajo nanjo, toda za odkop jarkov moramo skrbeti sami. Letošnje zimo je bila cesta enkrat zorana. Tudi to je napredek, ker se prej to ni dogajalo. Enkrat ni nobenkrat, in kadar je sneg, smo odrezani od glavne ceste. Zato se sprašujemo, čemu plačevati za asfalt v Leskovcu, če tu pozablajo na nas.

Za zimo smo vam pripravili v poslovalnici

PLASTIKA — ČEVLJI

pri tržnici v Brežicah veliko izbiri vsakovrstnih čevljev in škornjev.

Pridite in zadovoljni boste!

PLASTIKA — ČEVLJI! Priporoča se kolektiv poslovalnice

Posek lesa za Celulozo

V Vrblni pri Brežicah sekajo topolove nasade za potrebe Celuloze. Do začetka februarja bodo posekali 2500 kubikov lesa na površini 20 ha. Izsekali so 15 ha plantaž. Na Blanci sekajo smreke; teh bodo podrli za 3000 kubikov na 14 ha v Petelinku. Za te površine bo Celuloza plačala popolno obnovo.

■ **LUTRSKO SELO: PREVRNIL SE JE.** — Josip Salihović iz Zagreba se je 24. januarja s večer peljal z osebnim avtom mimo Lutrskega sela proti Zagrebu. Na ovinku ga je zaneslo s ceste v vasek, nakar se je prevrnil in obstal na boku. Škoda so ocenili na 6000 din.

Šola tukaj gori ni samo za otroke

Za Koprivnico in njen okoliš je šola prostor za družbeno, kulturno in zabavno življenje — Na prireditvah se občinstva kar tare

1952 je bil Adolf Moškon še učenec koprivniške šole. Zdaj že tretje leto poučuje na njej glasbo in telesno vzgojo.

— Kako se počutite v svojem starem okolju kot učitelj? Sem ga nagovorila na obisku v šoli med zimskimi počitnicami.

— S tako šolo, kot jo imamo, niti jaz niti moji kolegi nismo zadovoljni. Delamo v nemogočih razmerah. Ko je bil tu inspektor za telesno vzgojo prof. Glonar iz Novega mesta, je obljubil, da bo podpril naša prizadevanja po izboljšavah. Ne vem, če bodo naše želje kmalu uresničene, saj se na šoli že dve desetletji ni nič spremenilo. Tolažijo nas vedno z novimi obljubami. Niti svojega igrišča nimamo. Tisto, na katerem gostujemo, nam odstopa župnišče. Svet je razen tega močvirnat, zato igrišče ni uporabno ob vsakem času. V Koprivnici ima pogoje samo zimski sport. Ta je najbolj razvit in veliko učencev ima svoje smučel. Šola jih vsa-

ADOLF MOSKON

ko leto dokupi nekaj parov.

— Ali vodite vi tudi šolski pevski zbor?

— Da. Letos imam 80 pevcev, a lani jih je bilo 65. Nastopali smo na občinski reviji in na medobčinski reviji v Sevnici. Letos se spet pripravljamo za revijo. Na šoli imamo tudi štiri izredne učence krške glasbene šole.

— To pa je nekaj izjemnega. Kaj jih poučujete? — Klavir. Dve učenki sta lani uspešno napravili izpit za prvi letnik.

Tolikšna volja zasluži občudovanje. Toda s tem aktivnosti učitelja Moškona še ni konec. Vsako leto naštudira z učenci igrico ali spevoigro. Predlanskim je z odraslimi pripravil spevoigro »Kovačev študent«. Na predstavah doma se nabere toliko ljudi kot na treh gostovanjih v sosednjih središčih, kjer imajo urejene dvorane, je pripovedoval. »Naši ljudje niso nazadnjaški. Kulturo sprejemajo z veliko željo in menim, da ni prav, če jim po toliko letih še nismo pomagali do sodobne šole.«

J. TEPPEY

NARAVNA ORANŽADA

Frutella

PRESKRBA KRŠKO*

vabi v svoje prodajalne:

ŽELEZNINA • TEKSTIL • MANUFATURA — POHIŠTVO • ČEVLJI • KOZMETIKA

kjer nudijo bogato izbiro vsega blaga, ki ga potrebujete za dom in službo.

OBISČITE NAŠE PRODAJALNE IN PREPRICAJTE SE!

Gostje so obiskali tudi obrat Iskre v Mokronogu in se zanimali za možnosti hitrejšega razvoja. (Foto: M. Legan)

OB RAZGOVORU Z JANEZOM VIPOTNIKOM IN LEOPOLDOM KRESEOM

Sami iskati pot iz zaostalosti!

Samo takim prizadevanjem bo pomagala tudi širša družbena skupnost

O obisku predsednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika, predsednika republiške gospodarske zbornice Leopolda Kreseta in člana izvršnega odbora republiške konference SZDL Boža Kovarja prejšnji teden v trebanjski občini smo na kratko že poročali. Objavljamo še obširnejši zapis o razgovoru, ki so ga gostje imeli s predstavniki delovnih organizacij.

Trebanjska občina ima zdaj 4.278 novih dinarjev narodnega dohodka na prebivalca, kar je precej pod republiškim povprečjem. 41,7 odst. narodnega dohodka ustvarja kmetijstvo, od katerega se vedno živi 49,8 odst. prebivalcev. Povprečno kmetijsko posestvo ne dosega 3 ha obdelovalnih površin. V občini je le 17,2 odst. zaposlenih, od tega se jih skoraj polovica vozi na delo v druge občine.

«Čelo po kriterijih zveznega sklada za pomoč manj razvitim steje naša občina med nerazvite, zato pričakujemo večjo republiško pomoč pri naših prizadevanjih, da bi se razlike med razvitostjo vendarle zmanjševale,» je med drugim dejal v uvodni besedi **Ciril Pevec**, predsednik občinske skupščine.

Ker je med težavami občine omenil tudi vse večje neoprilike zaradi Ciganov, ki

zbornice do razvoja zaostalih območij in načrt za postopno zmanjševanje razlik. Med drugimi predlogi je ponudil pomoč zbornice pri dogovarjanju za združevanje predelovalne industrije.

Janez Gartner je v razpravi dejal, da stališča najvišjega vodstva ZK do manj razvitih hrabrijo, hkrati pa je izrazil tudi bojazen, da bomo sprejeta stališča prepočasno uredila.

Janez Vipotnik je poudaril, da smo pri urejanju teh zadev del časa že zamudili in da mora spodbuda in iskanje možnosti prihajati predvsem od manj razvitih samih. Le v tem je zanesljivo jamstvo, da se bodo stvari spremenile. Vendar je potrebna tudi republiška pomoč in pravilna politična usmeritev.

Alojz Krhin je govoril o razvoju tovarne rastlinskih specialitet in destilacije Danc, ki za svojo nadaljnjo rast ni mogla dobiti posojila od slovenskih bank, marveč jih bo dobila od beogradske banke. Opozoril je na razdrobljenost tovrstne industrije na Dolenjskem.

Leopold Krese je zbranim razložil stališča gospodarske

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE 22. JANUARJA:

Vaška revščina ni samo stvar vasi

Veliko razprav o cenzusu kmeta - Razlike med ljudmi postajajo politični in moralni problem - Ponoviti volitve v komunalnem podjetju

Četrtekova seja občinske skupščine je imela neobičajno kratek dnevni red, vendar je v razpravo poseglo zelo veliko odbornikov. Slo je za položaj zasebnega kmetijstva in načrt proizvodne usmeritve KZ Trebnje, torej zelo pomembno vprašanje, ki zadeva polovico vsega prebivalstva.

K besedi so se priglasili inž. Miha Krhin, Jože Novak, inž. Alojz Metelko, Franc Jevnikar, Franc Štirn, Jože Glavan, Jože Jerič, inž. Slavko Nemanic, Ciril Pungartnik, Franjo Bulc, Ciril Pevec in drugi, ki so poudarjali, da v kmetijstvu tako ni mogoče več, saj so stvari prerasle že v velik družbenopolitični in moralni problem. Njihove razprave bomo v krajših izvlečkih objavili v prihodnji številki.

Občinska skupščina je po razpravi sprejela nekatere sklepe. V občini je treba narediti načrt dela pospeševalne službe ter izdelati poročilo o položaju kmetijstva ter ga posredovati republiškim organom. Temeljito je treba preučiti cenzus kmeta, s pomočjo katerega bi izločili vaško revščino, ki je breme celotne družbe, ne samo kmetijstva. KZ Trebnje naj dopolni načrt proizvodne usmeritve, prevzame pa naj

SPREJET PROGRAM KS MOKRONOG

Letos dobro zastavili

KS Mokronog je ena redkih, ki jih vodi ženska; predsednica je zobozdravnica dr. J. Pavičević

20. januarja se je svetkrajevne skupnosti, ki ga zdaj vodi dr. Jelena Pavičević, sestala na drugi seji in sprejel delovni načrt za letos. Razen običajnih nalog ima KS v načrtu asfaltiranje ceste od pokopališča mimo šole do obrata Iskre ter odcep ceste, ki vodi mimo Majnove hiše in nekdanjega sokolskega doma.

Ze pred leti so poskušali napeljati javno razsvetljavo ob cesti od Mokronoga do železniške postaje, vendar se je vselej ustavilo pri denarju. Letos je zagotovljena 3000 novih dinarjev, s čimer naj bi postavili vsaj tri svetilke na mestih, kjer so najbolj potrebne.

TONE ZIDAR

OBČNI ZBOR OBSS TREBNJE

Zbor naj bo - prelomnica

Najvažnejše: prisluhniti potrebam članstva - Na zboru so z nastopom mirenskih pevcev počastili 20-letnico delavskega samoupravljanja

Od tega, kako bo znal prisluhniti potrebam in željam svojega članstva, ki vidi v sindikatu zaščitnika svojih pravic, bo v prihodnje odvisna vloga in družbena pomembnost sindikalnih organizacij. To so danes teden poudarjali na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem.

Po uvodni besedi predsednika ObSS Ivana Kosa je v razpravi sodelovala cela vrsta udeležencev: Rafko Majcen, Alfonz Tratar, Lado Javornik, Humbert Gačnik, član republiškega sindikalnega sveta, Adolf Suštar, predsednik ObSS Novo mesto, Nace Bukovec, Janez Bukovec, Tone Zibert, Tone Gole, Stane Hribar in še nekateri. Govorniki so ugotavljali, da je sindikalna aktivnost premajhna, da se veča socialna negotovost, da je treba povečati minimalne zasluške delavcev, da je nujna večja solidarnost med ljudmi, da je treba uzakoniti samo-

upravno dogovarjanje, bolj poskrbeti za otroško varstvo, spremeniti stanovanjsko politiko, več izobraževati na delovnih mestih, pomagati otrokom revnih staršev, ljudem, ki se vozijo na delo, prilagoditi vozne rede vlakov in avtobusov ter še več drugih zadev.

Več udeležencev razprave je govorilo o slabo razviti rekreaciji in športni aktivnosti, ki prav tako spada v delo sindikalnih podružnic. V prihodnje je nujno narediti kaj več tudi na tem področju, skratka: občni zbor naj bi bil prelomnica v delovanju sindikalnih organizacij. To pa ni odvisno samo od vodstva, temveč predvsem od članstva.

Volitve in imenovanja
Občinska skupščina Trebnje je na zadnji seji imenovala v upravni odbor sklada Jožeta Slaka-Silva kot zastopnika mladinske organizacije Lojzeta Ratajca, predsednika občinske konference ZMS Trebnje. V skupščino republiške skupnosti otroškega varstva je imenovala socialno delavko Jano Potočnik. Skupščina je imenovala tudi posebno komisijo za pregled statutov, ki jo sestavljajo Jože Kastelic kot predsednik in člani Janez Gartner, Janez Zajc, Lojzka Kovač in Alfonz Tratar.

Na Mirni bodo proslavili slovenski kulturni praznik
V soboto, 7. februarja, bo v dvorani »Svobode« na Mirni proslava v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Pred dnevi se je sestala upravni odbor DPD »Svobode« in poslušal poročilo predsednika društva za lansko leto. Ob tej priložnosti so razpravljali tudi o programu za leto 1970. Sklenjeno je bilo, da bo društvo priredilo proslave za vse državne praznike in druge pomembne dneve. Za pomoč bodo zaposlili mladinski aktiv ter osnovno šolo z Mirne.

P. SEMROV

En dan Cape Nassenfuss

V Mokronogu že odstavajo čas nazaj. Mrzlične priprave naznanjajo težko pričakovani 10. februar, ko bo ves kraj pod posebnim režimom in ne bo nad seboj priznal nobene višje oblasti. Spremenil se bo v Cape Nassenfuz, od koder se bo, če ne bodo sovražniki nagajali s protiraketnimi sistemi, z raketo dvignil od tal sam Kurent, kraj mokronoških »larfarjev«. Da ne bi bilo kakih neljubih presenečenj, bodo pred mestom carinski uslužbenci natanko pregledovali obiskovalce. Ker ni nikjer več mogoče brez nagrad in natečajev, so tudi »larfarji« razpisali veliko nagrado za tistega, ki bo uganil ime izstrelitvene rakete.

Sela-Šumberk: stalni obiski zdravnika

Velikokrat izražena želja prebivalcev Sela-Šumberka in okolišnjih vasi je uredila: zdravnik bo ob četrtkih stalno prihajal v kraj in s tem močno zmanjšal dosedanje nevednosti predvsem za stare ljudi, ki so ob slabih prometnih zvezah kaj težko prišli do zdravniaka. Za želje ljudi je zdravstveni dom Novo mesto, kamor spada tudi trebanjski zdravstveni dom, pokazali dovolj razumevanja, k pridobitvi pa je pripomogla tudi občinska organizacija »Socialistične zveze«.

Ponikve: letos 60-letnica društva

Kar 47 članov prostovoljnega gasilskega društva Ponikve je 18. januarja prisostvovalo letnemu občnemu zboru. Iz poročila je bilo videti, da so se člani društva preteklo leto ukvarjali razen z drugimi nalogami tudi z zbiranjem prispevkov za novo gasilsko brizgalno, ki jo bodo dobili v letošnjem jubilejnem letu ob 60-letnici delovanja društva. Zelo je tudi pomembno, da so pomladili članstvo, saj so na novo sprejeli v organizacijo več mladih fantov. Ob koncu so soglasno izvolili častnega člana društva Pavla Japja, nekdanjega dolgoletnega člana te organizacije.

TREBANJSKE IVERI

FLUORESCENCNE LUCI V TELOVADNICI. Minuli teden so monterji podjetja IMP iz Ljubljane ob pomoči Kemooptre, Mizerske delavnice in Komunalne obrtnega podjetja iz Trebnje namestili v telovadnici fluorescentne luči, ki veliko povečajo vrednost telovadnice. Ker je bilo vse opravljeno s prostovoljnimi delom, stane nova razsvetljava šole in TVD Partizan skupno okoli 3.000 novih dinarjev ali najmanj štirikrat manj, kot je njena resnična vrednost. Javno pohvalo zaslužijo vsi, posebno pa inž. Tone Grandovec, ki je akcijo organiziral 15. februarja bo v tej telovadnici dolensko prvenstvo v košarki.

KONČNO USTREGLI. Na mnoge pripombe potnikov so te dni vendarle dopolnili vozni red avtobusov v vitrini na Springerjevi hiši. Zagotavljajo, da se je zdaj mogoče zanesti na tamkaj zapisani vozni red.

SLIKE SO TUDI NAPRODAJ. Na kulturni strani poročamo več o pomembnem kulturnem dogodku v Trebnjem - o sobotni otvoritvi razstave slikarja samorastnika Antona Plemlja.

Spomnimo naj, da je razstava odprta do 5. februarja in da je mogoče razstavljena dela tudi kupiti. Cene so od 150 do 1.500 dinarjev.

NOV POVELJNIK. Na občnem zboru trebanjskega gasilskega društva so za novega poveljnika izvolili Boža Pungartnika. Druge važnejše naloge bodo v prihodnje opravljali: Matija Sila - predsednik društva, Tone Rogelj - podpredsednik, Darko Novak - blagajnik, Ana Gabriel - tajnica in Tone Hren - oročar.

DESET BOŽIJI ZAPOVEDI. V trebanjskem kinu bo v soboto in nedeljo na sporedu filmski spektakel »Deset božjih zapovedi«, naraven po svetovnemski zgodbi. Povsod, kjer so ga predvajali doslej, je doživel velik obisk. Cene vstopnic so zaradi dolžine filma delno zvišane.

O PROGRAMIH SPORTNIKOV. Včeraj je bila v Trebnjem sklicana seja občinske zveze za telesno kulturo. Dnevni red je predvideval obravnavanje dosedanjega dela ter porabe denarja, razen tega pa tudi načrte za leto. Več prihodnj!

MARINŠKOVE MAME NI VEČ

11. januarja je množica ljudi spremila 77-letno Julijano Marinšek z Gorenjega pri Starci cerkvi k zadnjemu počitku. Nenadna smrt nam je mnogo prezgodaj ugrabila zažnjo partizansko mater v tem kraju.

Marinškova mama, kot smo jo klicali sosedje, je bila ponosna, rahločutna in pri vseh priljubljenosti. Med vojno so ji okupatorji požgali domačijo in ji razgnali družino. Ostala je tudi brez sina Lojzeta, ki je padel v slavni XVI. diviziji v Planinah nad Zagorjem.

Po vojni se je kljub visokim letom udeleževala vseh prostovoljnih akcij in je bila vedno med mladimi. Nikoli se ni pritoževala in živela je skromno ob podpori svojih otrok.

Marinškovo mamo bomo še dolgo ohranili v lepem spominu.

CVETO NOVAK

Danes o programih

Danes, 29. januarja, dopoldne bo v Kočevju sestanek predsednikov krajevnih organizacij Socialistične zveze iz vse občine. Na njem se bodo pogovorili o vlogi, Socialistične zveze danes in o programih dela krajevnih organizacij SZDL za letos.

Danes seminar

Občinska skupščina Kočevje bo v sodelovanju s Komunalnim zavodom za zaposlovanje Ljubljana priredila danes, 29. januarja, za predstavnike delovnih organizacij dvodnevni seminar o nekaterih znanstvenih ureditvah in zasledanju delovnih mest (sistemizacija delovnih mest). Seminar je brezplačen. Udeležencem bo omogočeno, da bodo priznane predavatelje tudi vpraševali.

DROBNE IZ KOČEVJA

15 SRN je bilo lani povoženih na cesti Kočevje-Ljubljana pri Ločinah. Toliko je bilo pač prijavljenih. Pri lovski zvezi pa menijo, da je teh nesreč celo več, vendar jih vsi vozniki niso prijavili. Večina nesreč so prijavili vozniki osebnih avtomobilov, ker je nastala na avtomobilu običajna škoda, medtem ko tovarnjaku trčenje s divjadjo ne škoduje. Take nesreče so pripetijo večinoma ponoči, zato ni težko vreti povoženega smjaka na tovarnjak.

VEČ MALIH ZASCITNIH LOP je bilo postavljenih na avtobusnih postajališčih ob cesti Kočevje-Ljubljana. Korna postavljenih čakalnic so že poško, dovane: odtrpane so deske, razbite šipe, notranjost onesnažena, stene popliscane in porisane z vsem možgim, skratka — prava slika kulturne stopnje nekaterih potnikov. Zakaj toliko pisarije, da podjetje SAP ne skrbi za potnike, če potniki uničujejo čakalnice?

ZARADI POMANJKAJA SNEGA so odpadli smučarski tečajji, zato so med simskimi šolskimi počitnicami v telovadnicah doma telesne kulture razne vaje in tekmovanja v drugih športnih panogah.

TEKMOVANJE ZA ZNL ZANJE CEN raznemu blagu, predvsem električnim strojem in aparatom, so nadaljuje. V vseh trgovskih lokalih opozarjajo napisi na globoko znižanje cen, nekateremu blagu kar za 60 odstotkov. Za potrošnike je to ugodno, kljub temu pa marsikdo pomisli, če je

Združevanja niso moda, ampak gospodarska nuja

Nesoglasja in nejasnosti je treba odstraniti pred razpisom referendumov — O ciljih združitve mora biti obveščen vsak član kolektiva, obveščanje pa je glavna naloga vodstva in organizacij podjetja

Obiskali smo sekretarja občinske konference Zveze komunistov Kočevje Staneta Lavriča in ga zaprosili za pogovor o prvih letošnjih združevanjih kočevskih podjetij in o izidu referendumov.

Kakšno je mnenje občinskih organov ZK ali tvoje osebno o izidu prvih treh letošnjih referendumov, na katerih so se podjetja odločala za združevanje ali proti njemu?

Po mojem mnenju v kemični tovarni MELAMIN niso bili dovolj pripravljeni na referendum in vsa zadeva še ni bila zrela. V kolektivu je bilo še precej nasprotij, ki bi jih bilo treba prej razčistiti. Vsa ta nasprotja so prišla najbolj do izraza ob referendumu. Organizacije in organi podjetja bodo morali dobro proučiti vzroke neuspeha.

V LIK je kolektiv uvidel, da bi bila združitev s kemično tovarno in SLOVENIJA-LESOM koristna za hitrejši razvoj njihove delovne orga-

nizacije. Kaže, da je bil kolektiv tudi dobro, pravilno in dovolj zgodaj obveščen o prednostih združevanja.

Nova samopostrežnica

Za prvi maj bo Kočevje dobilo predvidoma novo samopostrežno trgovino. V začetku februarja bo namreč začelo trgovsko podjetje TRGOPROMET preurejati na Roški cesti svoj sedanji lokal in lokal bivšega »Krojaštva«. Vsa površina nove samopostrežnice bo skupaj z bifejem in skladiščem merila 129 kvadratnih metrov. Preureditev bo skupaj z novo opremo veljal okoli 400.000 din. Sedanji lokal je dotrajal in tudi sanitarna inšpekcija je zahtevala, da ga preuredijo.

Nova ugibanja o prostorih

Mladina brez kluba, Likovni salon pa nima primernih prostorov — Veliko besed, malo dejanj

Različni kočevski krogi še vedno ugibajo, kako bi dobili primerne prostore za mladinski klub, Likovni salon in za skladišče podjetja TRIKON.

Po najnovejših predlogih nekaterih, vendar so tudi ti predlogi podobni nekaterim prejšnjim, naj bi prostore razdelili tako:

■ Zgornje prostore tržnice naj bi dobilo za skladišče in prodajalno podjetje TRIKON.

■ Bivši muzej, kjer ima zdaj TRIKON skladišče naj bi dobil Likovni salon.

■ Dvorano množičnih organizacij in sedanje prostore Likovnega salona naj bi dobila mladina za svoj klub.

Izmed vseh naštetih je zadovoljno s sedanjim prostori in podjetje TRIKON. Predstavniki Likovnega salona upravičeno trdijo, da sedanji prostori za njihovo dejavnost niso primerni; mladina pa sploh še nima prostorov za svoj klub.

Prav bi bilo, da bi se vse prizadete strani skupaj s predstavniki občinske skupščine, krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij še naprej dogovarjale in tudi dogovorile o taki razdelitvi prostorov, s katero bi bili kar najbolj zadovoljni vsi prizadeti.

Pomoč za Struge

Osnovna šola Struge je pred kratkim prejela od republiške skupnosti otroškega varstva Ljubljana 20.000 din dotacije za ureditev šolske mlečne kuhinje. Šola je zaprosila za dotacijo zato, ker so sedanji prostori neprimerni, vlažni in brez tekoče vode. Kuhinjo bodo uredili med glavnimi počitnicami. Če bi jo začeli urediti že sedaj, bi morali biti učenci datj časa brez malice.

Krožki za nadarjene

Na osnovni šoli v Kočevju nimajo dodatnega pouka le za slabše, ampak tudi za nadarjene učence. Nadarjene so vključili v fizikalni, kemijski, biološki, matematični, zgodovinski ali kakšen jezikovni krožek. V vsakem izmed krožkov je od 10 do 20 učencev. Največ jih je v zgodovinskem, ki ima 3 oddelke, in fizikalnem, ki ima 2 oddelka.

pak gospodarska nuja. Vendar morajo kolektivi sami spoznati potrebo po njem. Nasilno združevanje ne bi bilo koristno. Stvarni, a dobro pripravljene programi morajo biti osnova za odločitve kolektivov, da se združijo. Pred združitvijo je treba urediti bodoče medsebojne odnose združenih obratov (delaitev dohodka, nagrajevanje itd.). J. PRIMC

Struge: učni uspeh

Izmed 105 učencev osnovne šole Struge jih je bilo ob koncu polletja 81,44 odstotka pozitivno ocenjenih. V nižjih razredih je bilo 83,20 odst. pozitivno ocenjenih (najboljši je bil 4. razred — 87,5 odst. pozitivnih), v višjih pa 79,68 odst. (najboljši 8. razred, kjer so vsi izdelali).

TEMNI DEL NASE STVARNOSTI — »Gospod, daj dinar! Bom kupil kruha in molil zate,« prosijo ciganci po Kočevju. Tekajo za ljudmi in jih cukajo za rokave. (Foto: Primc)

O divjadi na Kočevskem

Ze dolgo prebiram Dolenjski list, tudi sedaj, ko sem daleč od doma. Najprej preberem članek, kjer je v naslovu beseda »divjad«. To je najpogostejša na kočevski ali ribniški strani.

Če človek ne bi dobro poznal teh krajev, bi dobil vtis, da bodo živali pregnale ljudi. Vendar ni tako, saj so članki pogosto napisani na osnovi naplajenih pripovedovanj.

Zelo površna bi bila ocena, da je divjad (predvsem jeleni, medvedi in divji prašiči) vzrok, da mladi ljudje zapuščajo Kolpsko dolino in druge kraje. Zelo verjetno kmetije v Kolpski dolini niso sposobne preživljati družin.

Res je, da žival dela škodo na polju in v gozdu ter tako še bolj otežuje življenje ljudi in jim mnogokrat vzame sleherno voljo. Krivci so tudi lovci, ne samo kočevski, ki niso skupaj z prizadetimi kmeti našli zadovoljivega načina zaščite pridelkov pred divjadjo. Predolgo so se lovci prizadevali za večjo količino živali, ne pa za njeno kakovost. Bolj bi morali biti ponosni na enega kapitalnega (dobrega) jelena, kot na izvržke. Škodo delajo vsi enako. Tudi medved ni tako nevaren ljudem, kot pišete. Red-

ki so tudi primeri, da zaradi medveda ni prišel otrok v šolo. Sam sem poučeval dve leti na osnovni šoli Vas — Fara in takega opravičila nisem videl, le ena učenka mi je pravila, da ga je videla.

Velikokrat govorimo o turizmu na Kočevskem. Bodočnost Kočevske pa vidimo prav v razvoju lovskega turizma in odkrivanju lepote Kolpske doline. Zato gojimo divjad do potrebne mere! Škoda, ki jo je povzročala divjad, pa je bila vsakemu prizadetemu v povprečju pravično izplačana. Mislim, da so lovci za razvoj lovskega turizma naredili precej. Občinske odbornike pa vprašam, koliko so prispevali, da bi se turizem razvil v taki meri, kot nam omogočajo pogoji. Lahko rečem, da je Kolpska dolina med najlepšimi območji Slovenije, pa imamo le nekaj zasebnih gostiln. Toraj iščimo vzroke odseljevanja mladih ljudi drugje, ne pa v divjadi, ki nam je lahko samo v korist, če jo domo znani dobro izkoristijo.

STONE KRIZ, V. P. 3215/15 BILECA

Dokazali so pismenost

Ko je lani Turistično društvo Kočevje pripravljalo izdajo barvnega turističnega prospekta, ni imelo dovolj denarja, zato je zaprosilo za dotacijo Gospodarsko zbornico SRS (gostinska podjetja so namreč obvezni člani zbornice in zato tudi obvezno plačujejo precej visoko članarino). Na vlogo društvo ni dobilo odgovora. Ko sta nekaj kasneje prišla dva člana zbornice na obisk k predsedniku Turističnega društva, ju je vprašal, če so na zbornici pismeni, sicer pa tudi vljudnost zahteva, da bi zbornica na vlogo odgovorila.

Uspeh ni izostal. Dopis zbornice je prišel, sicer odklonjen (se pravi, da dotacije ne bo), vendar pa je društvo le dobilo dokaz, da so tudi na zbornici pismeni ljudje! V. S.

Kam? (Foto: Dušan Tošaj, Fotoklub Kočevje)

Vsak vlagatelj, ki ima v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI vložnih najmanj 500 novih dinarjev, je zavarovan za primer nezgodne smrti. Razen visokih obresti za hranilne vloge skrbi DBH tudi za vaše nezgodno zavarovanje!

Bogdan Osolnik v Črnomlju

21. januarja sta se mudila v Črnomlju Bogdan in Mara Osolnik. Zvezni poslanec družbeno-političnega zbora Bogdan Osolnik je političnemu aktivu predaval o zunanji politiki Jugoslavije, zatem pa je odgovarjal na številna vprašanja s področja mednarodnega delavskega gibanja in notranjih odnosov v Jugoslaviji. Po predavanju sta imela gosta razgovor s predstavnik občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij, kjer so obravnavali sedanji gospodarski položaj občine Črnomelj ter načrte v zvezi z razvojem turizma in domače obrti. Ob tej priložnosti so se Črnomaljši z zveznim poslancem znenili za stalno obliko sodelovanja.

Bo tudi novi odbor odpovedal?

Vodstvo krajevne organizacije Socialistične zveze v Semicu je 24. januarja sklicalo važno sejo, a se je spet ponovila stara pesem: seje se ne udeležilo več članov odbora in vabljenih predstavnikov drugih organizacij. Prisotni so grajali njihovo neodgovornost, saj je tekla razprava o vsesplošnem ljudskem odporu, pobiranju članarine, o razvoju turizma, olepšavi naselja ter o kulturno-prosvetni, športni in komunalni dejavnosti Semicu.

M. L.

Znamkice za Banjaluko

Sekcija za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju je na območju občine organizirala prodajo znamkic po 1 din za gradnjo poročišnice v Banjaluki. Akcijo bodo izvedli v delovnih organizacijah in na terenu in pričakujejo dober odziv. Vsem delovnim organizacijam bodo razen tega pripotočili naj del sredstev, namenjenih za praznovanje 8. marca, odstopijo v ta namen.

Na Stražnjem vrhu pogovor z odborniki

Na več zborih volivcev s področja Stražnjega vrha in Talčjega vrha so občani zadnje dni razpravljali z občinskimi odborniki Adolfo Planincem o pereh komunalnih vprašanjih. Napravili so načrt za popravilo vaških poti, ureditev pokopališča in še nekaj drugih manjših del, ob tem pa so ljudje pokazali pripravljenost, da tudi sami prispevajo. Sprejeli so sklep o uvedbi samopriskve, da pa bi naloge lažje uresničili, so ustanovili svojo krajevno skupnost. Za predsednika je bil izvoljen Anton Špehar iz Dol. Pake.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **CRNOMALJSKI SOLARJI** imajo ob počitnicah vsaj malo snega, njihovi vrtniki po Dolenjskem pa so za veselje na snegu prikrajšani. Otroci se sankajo po vseh mestnih gričih.

■ **O MODERNIZACIJI CESTE** skozi Gor. Loko že dolgo razpravljajo, zadnji čas pa so se pojavili še novi predlogi. Vaščani Tribuč želijo, da bi gradnjo asfaltnih cest podaljšali do križišča cest na Tribuč in v Griblje.

■ **GIMNAZIJCI SO IMELI** uspešen nastop klubskega večera pod imenom Spomenik brez podstavka. V kratkem času so naštudirali lep literarni večer, žal pa so meščani z obiskom pokazali, da jim za kulturo ni dosti mar.

■ **V SOBOTO JE BILA** letna konferenca ZSAM (Šoferji in avtomobilisti). Obliki ni bil najboljši, razprava pa je bila dobra. Govorili so o beneficiranem delovnem stažu, za katerega se že dolgo potegujejo, ter o pridobitvi kvalifikacije.

Pozimi na Vinici ni dosti prometa in ne obiskov. Kraj je samo na videz pust in brez življenja, v resnici pa v zimskem času krajevne organizacije s turističnim društvom vred nenehno snujejo načrte za poletje. (Foto: R. Bačer)

Gozdni posestniki imajo več besede

V Črnomlju je 21 kmetovalcev s področja gozdnega obrata Črnomelj in Črnošnjice obravnavalo nov način gospodarjenja z gozdovi - Namesto 7 bo po novem soodločalo 60 zasebnih lastnikov gozdov

Ko je direktor Gozdnega gospodarstva Novo mesto inž. Janez Penca razložil gospodarjenje z zasebnimi gozdovi na področju Dolenjske, prizadevanje kolektiva za čim večja vlaganja v gojitvena dela in pogozdovanje ter nenehno iskanje poti za zmanjšanje režijskih stroškov, so se oglašali posestniki gozdov.

Pokazalo se je, da gozdni posestniki z velikim zanimanjem spremljajo novosti v gozdarstvu, zavzemali pa so se, naj bi osnova za ključ pri volitvah članov v svet lastnikov gozdov ne bila količina odkupa, marveč površina obrata. Menili so, da bodo sicer gozdni obrati z manjšimi površinami, a večjo količino odkupa preglasovali manj številne predstavnike iz bolj pasivnih področij. Po mnenju zasebnih lastnikov gozdov naj bi sredstva delili po območnem načrtu, pravica do uporabe lesa za lastne potrebe pa naj bi ostala kot doslej.

Turizem v širši obravnavi

Občinska konferenca SZDL bo na prihodnji seji v začetku februarja obravnavala turizem in njegov razvoj v domači občini. S to razpravo želijo vključiti Socialistično zvezo v priprave na izdelavo srednjeročnega načrta razvoja občine. Te dni bodo javne razprave o turizmu tudi po vseh turističnih društvih na terenu.

s predlogom, da bi tega lesa ne smeli obremenjevati z biološko amortizacijo.

Ugotovili so, da zadnje čase za kmeta predstavlja precejšnjo obremenitev davek na posekan les - dohodnina. Več tisoč zaraščenih površin v naravi je v katastru vpisanih pod pašnike ali travnike, njih lastniki pa so dvakrat obdavčeni: prvič od kmetijske površine po donosu, drugič s tem, ker je kultura v katastru vpisana pod kmetijsko, a v resnici ni.

Kmetovalci so pohvalili veliko vlaganja v zadnjih osmih letih na področju Bele krajine, pritoževali pa so se čez nizke cene lesa. Splošno mnenje je bilo, da je osnutek statuta, ki obravnava gospodarjenje z zasebnimi gozdovi, v redu. življenje pa bo pokazalo, če bo treba posamezno določila naknadno spremeniti. Z veseljem so pozdravili zlasti novost v sistemu samoupravljanja. Do zdaj je bilo v centralnem delavskem svetu GG Novo mesto od 35 članov samo 7 zasebnih kmetovalcev, po novem pa bosta pri GG dva samostojna delavska sveta: to sta svet lastnikov gozdov in svet delavcev podjetja, medtem ko bo skupen delavski svet podjetja sprejemal le osnovne smernice za razvoj. Obratni sveti lastnikov gozdov bodo ustanovljeni tudi pri vseh gozdnih obratih. Tako bo v organih upravljanja v bodoče sodelovalo 60 lastnikov gozdov, kmetje pa bodo s tem pridobili veliko več besede pri soodločanju o gospodarjenju z gozdovi.

TOŠE FABJAN

Na Sinjem vrhu lovci iz Avstrije

Ko se je na Sinjem vrhu velik sneg malo polegel, so imeli domači lovci v gosteh avstrijske lovce, ki so ustrelili jelena, domačini sami pa so položili na dlako dva divja prašiča. Kakor so ocenili domačini, je okoli Sinjega vrha nad 80 jelenov. Hodijo v tropih tudi po 12 skupaj. V lovišču je tudi 25 do 30 divjih svinj. Jeleni že zdaj hodijo po njivah, in kjer je bila repa, kopljejo zemljo tudi skozi debel sneg. Kmetje se boji, kaj bo poleti s peso in povrtninami ob tako velikem številu divjadi. Sprašujejo se, kdo bo plačal škodo. Lovska zveza Črnomelj je namreč dovolila odstreliti samo enega jelena, kar pa se zdi domačim lovcem mnogo premalo.

J. S.

Srečno, zlatoporočenca!

V nedeljo bodo v Srednjih Radencih pri Starem trgu pri Baričevih praznovali 50-letnico poroke Jurija in Marije, po domače Vurihovi. Oba sta domačina in sta se pred pol stoletja poročila v Starem trgu. Imela sta 11 otrok, od katerih je še 9 živih. Imata tudi 26 vnukov in 7 pravnukov. Vse življenje se ukvarjata s kmetovanjem in mlinom. Vurihova sta stara 71 let, narazen sta samo en mesec, oboja sta še pri močeh. Na domačiji bodo imeli lepo slavnost, saj se bodo zbrali številni sorodniki in vaščani. Z njimi vred želimo mami in očetu Baričevima še mnogo srečnih in zadovoljnih let.

Naredili smo veliko napako...

Tončka Kastrin spada k stari gardi črnomaljskih igralcev in ne misli še odnehati

— Kakih 16 nas je bilo v stari igralski družini, ki je po vojni držala skupaj vse do pred tremi leti, — je začela tovarišica Tončka, ko sem prosila, naj mi pripoveduje o črnomaljski dramatikli.

— Včasih smo študirali tudi po dve deli naenkrat. Nehalo se je po odselitvi nekaterih igralcev, mlajšega kadra pa nismo imeli. Naredili smo veliko napako, ker nismo medse pritegovali mladih ljudi. Tega smo se prepoznali zavedeli.

— Kdaj ste začeli nastopati in v kakšnih delih vas je videlo občinstvo? — Igrati sem začela med vojno kot mladinka v kulturni skupini pri Slovenskem narodnem gledališču, ki je tedaj delovalo v Črnomlju. Po vojni smo neprestano rastopali. Vseh del, kjer sem nastopila, se ne bom spomnila, vem pa, da sem sodelovala pri Rojstvu v nevihti, v Težki uri, v Razvalini življenja, pri Otroku iz zadrege in v Nuščevem Dr.

— Baj se zadnje tedne v okviru režiserskega tečaja snuje v mestu nova igralska skupina. Ste tudi starejši zraven?

— Seveda smo. Prav veseli me, da sem videla na režiserskem tečaju toliko mladih ljudi. Jaz trenutno ne morem nastopati. Imam službo, stanujem v Kanižarici, in ker so vaje že ob 17. uri, ne bi mogla ves dan domov.

Kot mati in gospodinja si tega ne morem privoščiti. Razen tega sem boleha.

— Pa boste še kdaj nastopili? — Brez oklevanja je odgovorila: — Bom! Oder je del mojega življenja. Ne morem brez njega...

E. B.

Kdaj bo urbanistični načrt?

Na Vinici želijo predvsem vodovod, bencinsko črpalko in trgovino, zahtevajo pa tudi urbanistični načrt, potreben za razvoj turizma

Velik napredek, ki ga je lani Vinica dosegla v turistični uveljavitvi, je šele začetek k velikim načrtom domačega turističnega društva, krajevne skupnosti, Socialistične zveze in vseh drugih vaških organizacij. Za turizem so vneti vsi, ne morejo pa naprej, dokler kraj ne bo imel vodovoda in dokler ne bo za Vinico in bližnja naselja izdelan urbanistični načrt.

Kot se že leta pogovarjajo o vodovodu, tako na vaških sestankih tudi stalno premlevajo vprašanje nove trgovine in gradnje bencinske črpalke, vendar so bili Viničani doslej deležni samo obljub, narejenega pa ni bilo nič.

Na Vinici že zdaj razpravljajo o novi turistični sezoni. Sklenili so, da se bodo z vsemi silami potegovali zlasti za vodovod in urbanistični načrt. Ljudje so pripravljani za napeljavo pitne vode sprejeti samopriskve, trdno pa računajo, da bodo njihove želje upoštevana vsaj v novem občinskem programu javnih del.

Spričevalo naprodaj?

Poklicni šoferji v Beli krajini imajo precej težav zaradi novih predpisov o kvalifikaciji, baje pa odstran Kolpe te stvari po domače rešujejo: za denar je mogoče dobiti tudi kvalifikacijo. O tem so govorili na letni konferenci ZSAM v Črnomlju in sklenili, da bodo budno pazili na šoferje s sumljivim spričevalom.

Umrl je drugi najstarejši občan

V ponedeljek, 26. januarja, je umrl na Vinjem vrhu Matija Kastelic, rojen 8. januarja 1876. O njegovem življenju je bilo obširno pisano v Dolenjskem listu, ker je bil kočijaž na Krupi. Na območju matičnega urada Semic je bil to drugi najstarejši občan. Starejši je le še Martin Movern iz Vapče vas, ki je poleti slavil stoletnico.

Iz tovarn smo te dni ponovno prejeli v razprado ženske pomladne in zimske plašče ter obleke po ceni, znižani do 60 odstotkov.

Tudi če plašča nimate namena kupiti, vas k ogledu vabi

„Deletekstil“ ČRNOMELJ

„Strah me pa ni, saj sem fant!“

Jakljevičev Toni iz Grabrovca ima komaj sedem let, a pešači vsak dan 4 km do šole

Med petimi otroki iz vasi Grabrovec, ki hodijo spet vsak dan peš v Metliko, je tudi mali Jakljevičev Toni. Pouk imajo popoldne, in ker šolski kombi zaradi slabe ceste čez zimo ne more v vas, morajo otroci peš.

— Vas je kaj strah, ko se v temi vračate domov?
— To pa ne, je možato odvrnil — saj sem fant. Punce so bolj plašne.

— Kaj pa, kadar je velik sneg?

— Če je cesta zamedena, gremo kar čez njive. Med potjo se kepamo, skrivamo in lovimo. Zebe nas pa včasih.

— Kakšno spričevalo si prinesel domov ob polletju?

— Izdelal sem s prav dobrim uspehom. Vzeli smo že vse velike in male tiskane črke in tudi uporabne naloge iz računstva že pišemo.

— Kako preživljate šolske počitnice na vasi?

— Če bo sneg, se bomo spet sankali, sicer pa doma vzamemo koš polvinila, na katerega se usedemo in rrsk po poledenem jarku navzdol. To so heci...

Dovolj mu je bilo pogo- vora, zato jo je hotel pobrisati pred hišo. Mama ga je komaj ujela in nanj nataknila zimski pulover.

— Križi je z otroki, je potožila. — Ne pomislijo na mrz in prehlad.

R. B.

Na Suhorju o 5-letnem načrtu

Upajmo, da bodo občani pokazali več zanimanja za napredek svojega področja

Pretekli teden je bil sestanek političnega aktiva s področja krajevne skupnosti, ki ga je sklical predsednik SZDL Jože Videtič. Na njem se v glavnem razpravljali o načrtu investicij v celotni občini od leta 1970 do 1974 ter o uvedbi samoprispevka.

Sestanek se je poleg odbor- nikov tega področja udeležil tudi predsednik občine Ivan Zele, ki je načrt podrobno obrazložil. Domenjeno je bilo, da bodo v načrt vnesli tudi

asfaltiranje ceste skozi Buš- njo vas do Brezovice, če bi tudi uporabniki zanjo prispevali, dokončno popravilo prosvetnega doma in ureditev garderob, napeljavo vodovoda v vasi Dole, Drage in Ravna- ce ter napeljavo industrijske- ga toka v več vasi.

Za ureditev pokopališča pri Jakobu naj bi suhorska kra- jevna skupnost letos dobila več sredstev, da bi pokopali- šče laže in z manjšimi prispevki občanov popravili. Pogovarjali so se tudi o mož- nosti za ureditev gasilskega doma v Dragomlji vasi in orodjarne s stolpom na Su- horju.

Sestanek je bil zelo slabo obiskan. Glede na to, da so bila obravnavana vprašanja, ki so življenjskega pomena za vsakega občana, je res škoda, da politični aktiv ni pokazal več zanimanja.

1. februarja bo na Suhorju zbor volivcev, kjer bomo po- novno pretresli petletni na- predek celotne občine, zlasti pa suhorskega konca. Upaj- mo, da se bo takrat zbralo več ljudi, saj bodo odločali o večletnem gospodarskem razvoju svojega kraja.

VLADKA SKOF

Plast novega snega

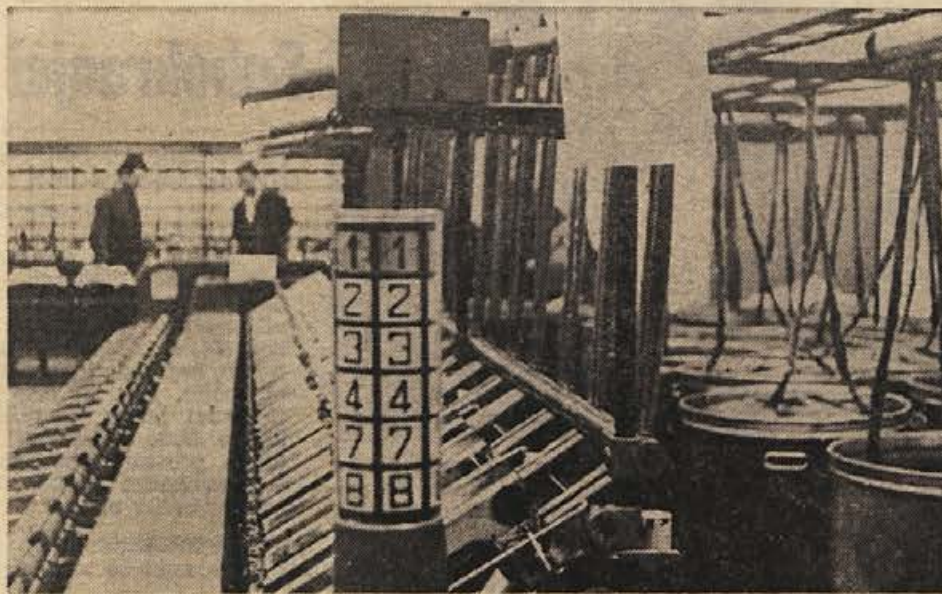
Zadnji teden so delavci Cestnega podjetja Novo me- sto s pepelom posipali cesto do Božakovega do Rakovca, ker je bila ledena in nevarna za promet. V soboto popold- ne je cesta prekrila plast novega snega.

J. N.

Za kulturni praznik

Za letošnji 8. februar pri- pravljajo oddelke glasbene šole v Metliki, skupno s kulturno sekcijo osnovne šole večjo proslavo. To bo prvi javni na- stop učencev glasbene šole, na katerem bodo sodelovali tudi gostje iz Crnomlji. Pred- vidoma bo poseben nastop za šolsko mladino, posebej pa za odraste občane in starše.

K. W.

Eden največjih novih strojev v metliški predpredilnici, s pomočjo katerih je pro- izvodnja močno narasla. (Foto: R. Bačer)

MODERNIZACIJA PROIZVODNJE PRINAŠA USPEHE

NOVOTEKS: ti stroji so zlata vredni

Rekonstrukcija Novoteksovega obrata v Metliki še ni povsem končana, vendar je proizvodnja že za 36 odstotkov večja — Zdaj naredijo že 2.000 kg preje na dan v štirih delovnih izmenah — Stroji se obnesejo!

Leto 1969 je bilo za kolek- tiv NOVOTEKSA v Metliki zelo pomembno, saj so začeli uresničevati največjo željo — rekonstrukcijo obrata. Sta- ri stroji, ki so tehnično še popolnoma v redu, a nimajo dovolj velike zmogljivosti, so že zloženi na hodniku, v pred- predilnici pa teče delovni pos- topek na novih, uvoženih strojih.

Rekonstrukcija je povsem končana že v predilnici. V predpredilnici te dni sestav- ljajo predzadnji stroj; zadnji je že plačan, vendar ga še niso uvozili.

Mehaniziran delovni postop- ek zahteva veliko manj delovne sile, toda v NOVOTEK- SU nihče ni izgubil službe, temveč so uvedli delo v štiri izmenah. V letu 1968 so na starih strojih izdelali 478.170 kg preje, lani, ko so nekateri novi stroji že delali, se je proizvodnja povečala na 635.424 kg. V letu 1970 znaša

proizvodni plan kar 830.000 kg preje. Novi stroji so torej pri- nesli kolektivu precej večjo proizvodnjo, ne da bi pove- čali število zaposlenih. V na- črtu pa je, da bodo maja ali junija, ko bodo predvidoma zadeli delati trije novi predil- ni stroji, zaposlili še 20 ljudi.

V obratu NOVOTEKSA na- redijo zdaj že 2.000 kg preje na dan, po zaključeni rekon- strukciji v prvi polovici leto-šnjega leta pa bo znašala dnevna proizvodnja 2.700 kg preje. Stroji bojo tekli 355 dni v letu in bodo počivali le ob večjih državnih praznikih. Razumljivo, da so se zapos- lenim ob močno povečani proizvodnji precej povečali osebni dohodki. Očitki o do- brih zaslužkih pa so popolno- ma odveč, če upoštevamo, da delavci v NOVOTEKSU ni- majo ne prostih sobot ne nedelj, saj ima vsak delavec povprečno samo 14 nedelj na leto zase.

Napredek pa se za metliški NOVOTEKS s prvotno zasta- vljeno rekonstrukcijo ne bo končal; letos imajo v načrtu še gradnjo velikega skladišča, v starih skladišnih prostorih pa bo dobila prostor česalnica preje. Ta delovni postopek so imeli doslej v novomeškem obratu, a ga na- meravajo prenesti v Metliko. S tem bo dopoljen tehnološki delovni proces v Metliki in bodo lahko zapos- lili 32 domačih ljudi. V se- danji stiski za delovna mesta bo to za prebivalstvo velik napredek.

Kaj za 8. marec?

Sekcija za družbeno aktiv- nost žensk pri občinski kon- ferenci SZDL v Metliki je te dni razpravljala o leto-šnjem praznovanju 8. marca, obenem pa o nadaljnjem zbi- ranju pomoči za Banjaluko. Sklenili so, da bodo razpro- dajali znamkice z geslom: Vsaka ženska naj prispeva vsaj za eno znamko!

70.000 din za družbe- ne potrebe

Kolektiv metliškega obrata Novoteks je lani prispeval iz svojih skladov 70.000 din za skupne metliške potrebe. Da- li so 50.000 din za gradnjo vrt- ca, 15.000 din za mestno god- bo, 5.000 din pa za obdaritev po šolah ob novem letu.

SPREHOD PO METLIKI

■ UPOKOJENCI konfekcijskega podjetja Komet iz Metlike se zahvaljujejo kolektivu, delavskemu svetu in direktorju, ki so se jih spomnili ob novem letu in vsa- kemu nakazali lepo denarno na- grado.

■ UPRAVNI ODBOR METLIŠ- KE GODBE na pihal se zahva- ljuje vsem 118 meščanom, ki so do konca lanskega leta darovali lepe zneske za nove instrumente in druge potrebe metliške godbe. Obenem sporoča, da bodo njeni člani obiskali še druge prebivalce, saj so že mnogi izrazili priprav- lenost, da po svoje pomagajo godbi ob 120-letnici njenega ob- stoja, ki ga bo praznovala v letošnjem juniju.

■ METLIŠKI HOTEL »BELA KRAJINA« je znotraj dobil pri- kupnjo podobo, saj je novo vodstvo hotela poskrbelo za nove zavese, preoblikovalo stene dveh go- stinskih sob s tapetami, nabavilo obešalnike, svetilke in tekeže. Tu- di gostišče »Veselic« bodo čim- prej do kraja opremili v belo- kranjskem ljudskem slogu. — V hotelu je zdaj vsako soboto ples ob spremljavi črnomljskih »Aba- donov«.

Vabljeni na zборе volivcev!

Občani iz vse metliške občine bodo te dni na zborih volivcev razpravljali o predlaganem osnutku javnih del za petletno ob- dobje, obenem pa o uved- bi samoprispevka.

Zbori volivcev bodo 31. januarja ob 19. uri v vaški hiši na Lokvici, v vaški hiši na Grabrovcu, v šoli na Božakovem, v gasilskem domu Rosalnice, v rdečem kottiču v Gradcu in v vaški hiši v Slamni vasi.

1. februarja ob 10. uri bosta zbor volivcev v prosvetnem domu na Su- horju in v prostorih šole Podzemelj. Ob 14. uri pa se bodo sestali v stari šoli na Jugorju, v gasil- skem domu Dobravice, v gasilskem domu Drašiči in v šoli na Radovici.

2. februarja ob 19. uri bo zbor volivcev v metliški kino dvorani. Po ko- lovnihi ljudi še posebej.

Ob novi vlogi nove naloge

Predsedniki krajevnih orga- nizacij Socialistične zveze s področja občine Metlika so 28. januarja na skupnem po- svetovanju obravnavali novo vlogo SZDL v socialistični družbi, o kateri je uvodoma govoril sekretar občinske konference Egon Petric. Za- tem so razpravljali o kon- kretnih nalogah organizacije na področju kmetijstva in de- lo sekcije za kmetijstvo. Ena izmed važnih točk dnevnega reda je bila tudi razprava o predlaganih naložbah v gospo- darstvo in negospodarstvo v naslednjih petih letih, ob tem pa so obravnavali tudi takoj- šnje naloge vodstev krajevnih organizacij SZDL pri izvedbi zborov občanov in referendu- ma za samoprispevek.

Tudi na Gabrovcu gradijo

V vasi Grabrovec je v po- vojnih letih zrastle bolj malo novih hiš. Od lani pa se že več vaščanov pripravljajo na gradnjo. Gradijo predvsem ti- sti, ki so v službah, in udele- ženci NOB, ki so dobili po- moč od sklada za stanovanj- sko izgradnjo borcev. V vasi je le še malo družin, kjer se preživljajo samo s kmetijst- vom. V vsem Grabrovcu so ostali kmetje le še pri 4 hi- šah, upokojevcev je 14, pov- sedo drugje pa imajo vsaj ene- ga v službi.

V ponedeljek bo zasedala občinska konferenca SZDL

Občinska konferenca Socia- listične zveze bo 2. februarja razpravljala o dosedanjem de- lu ter statutarnih spremem- bah. Volila bo nov izvršni od- bor, komisije in sekretariate sekcij. Konferenca bo spreje- la tudi nov pravilnik na pod- lagi statuta in obravnavala SZDL ter njeno vlogo v da- našnji družbi.

Seminar za sekretarje

22. januarja je bil v sejni sobi občinske skupščine Met- lika seminar, katerega so se udeležili sekretarji osnov- nih organizacij Zveze komu- nistov. Sociolog Franci Šali iz Novega mesta je predaval o vlogi v krajevnih skupno- stih in v delovnih organizacijah.

metliški tednik

Odslej imajo tudi vodovodni material

V trgovini ELEKTROTEHNA v Novem mestu lahko odslej kupite tudi vodovodni material. Na zalogi imajo vodovodne pipe vseh vrst, podaljške za pipe, ventile, baterije za kopalnice in druge kombinacije, sifone, pločvine, nastave in litoželezne emajlirane kopalne kadi, podstavke za kopalne peči, manometre in hidrometre za centralno kurjavo, plastične deske za straniščne školjke in še razni drobni vodoinštalacijski material.

Izkoristite novost, ki jo je za vas pripravila ELEKTROTEHNA! (PO-E)

Predsednik Hortikulturnega društva v Novem mestu Tit Doberšek je izročil diplomo Jožici Rauh za prispevek k lepšanju Novega mesta. (Foto: S. Doki)

Kmalu predavanja

Občinski odbor Zveze rezervnih vojaških starešin v Novem mestu je 21. januarja na seji, ki so se je udeležili tudi predstavniki krajevnih organizacij, obravnaval delovni načrt za leto 1970. Ob tej priložnosti so dobili odborovi člani tudi zadolžitve za izpeljavo nalog. Na seji so sklenili, da se bo začelo strokovno izobraževanje za rezervne starešine sredi februarja, tako da bodo predavanja končana že v naslednjem mesecu.

Ne bodo je pozabili

V soboto, 24. januarja, so se v Sentyernejki ISKRI poslovili od zaslužne delavke Karline Gašpir, ki je po 18 letih dela v tem obratu odšla v zaslužni pokoj. Bila je ena izmed prvih delavk ob ustanovitvi obrata. Več o lepem srečanju ob slovesu zaslužne Karline Gašpir bomo poročali v prihodnjih številki. P. M.

Rdeča vrtnica za najboljše

21. januarja je bil v Novem mestu občni zbor Hortikulturnega društva, ki ima 113 rednih članov. V polni dvorani sindikalnega doma se je po poročilu predsednika društva Tita Doberška razvila razprava, ki je izzvenila v obtožbo vseh tistih, ki ne skrbijo dovolj, da bi se sicer lepo in urejeno Novo mesto še bolj postavilo z okrasnim cvetjem in privlačnimi parki.

Ob tej priložnosti so tudi podelili zaslužna priznanja organizacijam in posameznikom, ki so prispevali delež k lepšemu videzu svoje okolice in mesta. Predsednik društva je ta večer podelil 33 priznanj, 13 nagrad ter 23 pohval. Lična diploma z rdečo vrtnico bo marsikoga spodbudila, da bo prihodnje leto spet med tistimi, ki jih bo čakalo priznanje. Ker je odbor društva uspešno delal, so mu na občnem zboru izrekli pohvalo

in mu podaljšali mandat še za eno delovno obdobje. Gre mu pa tudi javno priznanje, saj je kljub skromnim sredstvom veliko naredil za naše mesto! S. DOKL

Ni tožnika, ni sodnika...

Pred gostilno hiše v Koštialovi ul. št. 1 v Novem mestu, kjer je hkrati tudi trgovina, nastajajo že dlje časa nemogoče prometne razmere. Tu parkirajo brez dovoljenja številni osebnostni in dostavni avtomobili, nemalokrat pa tudi manjši in največji kamioni. Vozniki, ki prihajajo v mesto z Mestnih njiv, se jim komaj umikajo; oni spet, ki vozijo po Koštialovi na Mestne njive, pa potrebujejo včasih že kar desno polovico cestišča, ki pelje v Ločno. Da lahko obvoziš gnečo, ki nastaja pred gostilno. Prištevno sem še tiste nedisciplinirane šoferje, ki zavijajo s Koštialove kljub jasni prepovedi kar v levo proti Ločni (ni jih malo!), pa je predstava o avtomobilskem cirkusu

popolna. Seveda — sem sodijo še matere z vozički, številni pešci in otroci, ki hodijo v šolo in iz šole domov.

Gostilna je na Slovenskem mikavno zatočišče, to je že res — še bolj pa drži, da bi morali pristojni organi sleherno parkiranje pred stavbo na Koštialovi dosledno prepovedati! Tu bi se mandatno kaznovanje mltičnikom izplačalo — saj bi mimogrede ujeti še tudi vse tiste norce in nesramne šoferje, ki štejejo Ulico talcev za dirkališčno stezo in se tako na njej tudi obnašajo! Vendar vse kaže, da za prometni režim na Koštialovi in za križišče pod njo še ni padla prava, odločilna beseda!

B. J.,
Novo mesto

USPEŠNO POSLOVNO LETO NOVOMEŠKE INDUSTRIJE

Najuspešnejši: KRKA, IMV, NOVOLES

V lanskem letu povečali zaposlenost, proizvodnjo in izvoz

Lansko poslovno leto je bilo za industrijo novomeške občine najugodnejše doslej, saj se je povečala zaposlenost, delovne organizacije pa so naredila in izvozile največ doslej.

Število zaposlenih v industriji je zadnjega decembra lanskega leta doseglo že 7231 delavcev, medtem ko je bilo leto poprej zaposlenih 6320 delavcev. Največ so v zadnjem letu zaposloval največje industrijske delovne organizacije: Industrija motornih vozil je zaposlila 354 novih delavcev, Krka 236, Novoteks pa 149. Od 14 delovnih organizacij novomeške industrije jih je samo pet zmanjšalo število zaposlenih, a le za nekaj delavcev. V skupnem seštevku je tako novomeška industrija v letu 1969 povečala število zaposlenih za 14 odstotkov.

Krka, Industrija motornih vozil, Novoteks, Novoles in Labod so tudi v decembru naredili največ. IMV ima največ decembrski izvoz.

V skupnem izvozu je lansko leto najuspešneje končala tovarna zdravil Krka, ki je izvozila za 5.105.787 dolarjev svojih izdelkov. Industrija motornih vozil je ustvarila 4.540.186 dolarjev izvoza. Na tretjem mestu je Novoles z dobrima dvema milijonoma izvoza, Novoteks je presegel pol milijona dolarjev izvoza, sledita pa Labod in Opremales. V 1970ZU

na konvertibilno področje je največ uspeha dosegla Industrija motornih vozil s 1.455.823 dolarji izvoza, ves več kot dvakrat več v primerjavi z letom 1968. Razveseljiva je ugotovitev, da je od skupnega izvoza kar za 9, 80.674 izdelkov našlo kupce na zahodnem trgu: to pa pravzaprav predstavlja tri 91 odstotkov, skupaj pa so

lani novomeška industrijska podjetja izvozila za 12.990.096 dolarjev svojih izdelkov — več kot dvakrat več v primerjavi z letom 1968. Razveseljiva je ugotovitev, da je od skupnega izvoza kar za 9, 80.674 izdelkov našlo kupce na zahodnem trgu: to pa pravzaprav predstavlja tri četrtine skupnega izvoza,

Nič več ozka šolska vprašanja!

Pogovor s prof. Veljkom Troho, predsednikom izvršnega odbora v skupščini novomeške temeljne izobraževalne skupnosti

V časopisih beremo in na sestankih ter seminarjih slišimo, kako sodobno izobraževanje ne ustreza, da gre mimo družbenega razvoja, da je vzgoja konservativna in ji gre bolj za izobraževalno, manj pa za idejno oblikovanje mladega človeka, ker je pač taka, da se ne ozira na resnične potrebe občana in pušča v osemletnem šolanju 40 odstotkov otrok brez osnovne izobrazbe. Za primerjavo našemu izobraževalnemu in vzgojnemu prizadevanju kritiki dokaj nekoutruirano primerjajo naš sistem vzgoje in varstva s sistemom izobraževanja in vzgoje v drugih državah, ne da bi vzporejali tudi okoliščine, v kakršnih se vzgoja in izobraževanje uresničujeta...

Tovariš Troha, nedavno ste bili že drugič zapored izvoljeni za predsednika izvršnega odbora v skupš-

ni novomeške izobraževalne skupnosti, dovoljujem si ugotoviti, da ste že v prvi mandatni dobi predsednika izvršnega odbora spoznali prednosti in hibe našega vzgojno-izobraževalnega sistema, saj ste le-te gotovo čutili tudi kot šolnik. Ali je dandanes že možno reči, da lahko v okviru izobraževalne skupnosti uspešno rešujemo vsa pomembnejša vprašanja vzgoje in izobraževanja?

»Mislim, da je skupščina izobraževalne skupnosti taka institucija, ki lahko v mnogočem, ne pa povsem izboljša trenutno stanje vzgoje in izobraževanja na našem območju, saj ima tudi materialne (denarne) in družbeno-politične možnosti, da to stori. Skupščina sestavlja več predstavnikov gospodarstva in družbenih služb, zato zagotavlja večji vpliv. Veliko tega je odvisno od občanov, ki naj bi

NARODNI DOM V SOKOLSKI ULICI

Po ustanovitvi Narodne čitalnice 1865 so čitalničarji kmalu začeli misliti na lastno hišo, ki naj bi bila središče vsega narodnoprobujnega in izobraževalnega dela v Novem mestu in na Dolenjskem. Leta 1873 so položili temeljni kamen, stavbo do leta 1875 dogradili in deloma usposobili, povsem dogradili leta 1885. V domu je imela svoje prostore Čitalnica z dvorano in gledališkim odrom in knjižnico ter vrsta drugih narodnih in prosvetno-vzgojnih društev. Leta 1925 se je Čitalnica razšla, dom in imovina pa je prevzelo Sokolsko društvo. V letih pred vojno je v knjižnici deloval ilegalni Marksistični krožek in tehnika (spominska plošča na fasadi doma). Med okupacijo je dom zasedla okupacijska italijanska vojska, po kapitulaciji Italije pa Nemci in domobranci. Po osvoboditvi je v njem Dom jugoslovanske ljudske armade.

Suhokranjci bi radi v korak s časom

Veliko želja po komunalni ureditvi, povsod pa tudi zgledna pripravljenost za sodelovanje — Povsod so že spoznali, da ni samo občina tista, ki lahko da, ampak da se da zbrati marsikaj tudi doma

Minuli teden so bili v Dol. Toplicah, Zužemberku, Smar. Toplicah, Sentyernejju, Stopičah, Brunicah in v Novem mestu območni posveti predstavnikov občine in komunalnih podjetij ter predstavnikov KS, družbenopolitičnih ter delovnih organizacij o tem, kaj bodo letos delali in urejali na posameznih območjih. Gre za delovni dogovor o tem, koliko in zakaj lahko občina iz svojega denarja in koliko bodo prispevali prebivalci. Zaradi pomanjkanja prostora poročamo tokrat samo o posvetu v Zužemberku in Dol. Toplicah, o vseh drugih pa bomo pisali v prihodnjih številkah.

KS ZUZEMBERK: Domesnek se je začel ob tem, kako urediti spomenik padlim na Cvibljju. Dogovorili so se, da bo ObS naročila strokovnim ustanovam, naj izdelajo pregled tega, kar je treba narediti, nato pa bodo to uresničili ob sodelovanju občine, KS in ZZZ.

Vodovod od Zužemberka do Dvora ter do Trepče vasi, Sadynje vasi in Jame je velika želja, bo pa tudi veliko stal. Ugotovili so, da bo najpametneje podaljšati zužemberški vodovod do Dvora.

KS HINJE: Tudi tokrat so v tem koncu govorili zlasti o krajevnih poteh, ki so za podoželje vedno bolj pomembne, zlasti zaradi prevoza šolanjev. Zelja je veliko, storiti pa bo mogoče manj. Letos bodo zgradili most pri Smihelu in dokončali cesto Sela-Hinje. Suhokranjci bi radi tudi vodovod. Spoznali so, da sta za t odve oviri v grosupeljski občini, kjer vodovodno zaobje, še ni urejeno vodovodno omrežje, in tudi denarja ni dovolj. Zelijo si boljše avtobusne zveze na progi Hinje-Zivrcje—Novo mesto. Tudi tokrat so omenili divjad in zahtevajo, naj komisija zdaj oceni škodo, ki jo je divjad povzročila na deteljiščih in travnikih.

KS DOLENJSKE TOPLICE3 Osrednje vprašanje je šola. Nanjo že zbirajo denar. Podaljšati bo treba vodovod na Gorenje in Dolenje polje, tam pa bodo zgradili postajo. Zaradi asfaltiranja ceste Soška—Podturen bodo letos rekonstruirali vodovod, da ne bi ceste nato ponovno prekopalavi. Okolica Soške se bo končno le pri-

ključila na javno električno mrežje. V Dolenjskih Toplicah bodo asfaltirali nekaj ulic.

Omenili so nesango v Sušici in ugotovili, da bo treba v kraju urediti odvoz smeti. Na občini so obljubili, da se bodo zavzeli, da bi regulacija Sušice prišla v prihodnji 4-letni program vodne skupnosti. Ker lokacij že zmanjkuje, bo treba povečati zazidalni načrt.

KS STRAZA: Stražani si želijo pomoči samo za gradnjo vodovoda do Dol. Straže. Vodnjaki so tam okuženi, 1.300 m cevovoda pa bo stalo okoli 70.000 din (v vsej občini bo v te namene letos na voljo 400.000 din). V Vavti vasi bodo s svojim denarjem dokončali, v Straži pa uredili kanalizacijo. Radi bi otroško igrišče in telovadišče pri osnovni šoli v Vavti vasi. Občina naj jim oskrbi samo načrte in zemljo, vse drugo bodo preskrbeli sami. Na pokopališču v Vavti vasi je prostora samo še za štiri grobove, zato je zelo potrebno novo pokopališče.

M. JAKOPEC

Parkirišče za tovornjake - nujno!

V Novem mestu ni nikjer ustreznega, dovolj velikega prostora za parkiranje tovornjakov. Prebivalci stanovanjskih naselij se nemalokrat jezijo, ko vozniki parkirajo tovornjake ob blokih, kadar pridejo domov k družini na kratek obisk. Tovornjaki, ki pripeljejo v mesto razno blago, nimajo kje stati, vozniki, ki si zažele okrepčila, ko so razložili tovar, pa morajo takoj odriniti naprej na pot. Občinska skupščina se je dogovorila z združenjem avtotransportnih podjetij VEKTOR, da bo to pri novi bencinski črpalki v Ločni uredilo parkirišče za tovornjake. Ker naj bi bilo parkirišče namenjeno samo članom VEKTORJA, bi najbrž kazalo k sodelovanju pri urejanju parkirišča povabiti tudi kakšno drugo transportno podjetje. Razen tega parkirišča pa bo kaj kmalu! treba urediti še vsaj eno, ker bo v Ločni prostora le za okoli 30 tovornjakov, to pa je premalo.

MED LOVCI IN RIBIČI

Vrabc in skobec v pisarni

Nenavaden slučaj se je pripetil te dni v pisarnah TEKSTILANE v Kočevju. Mraz je pritisnil in ptice so se pomaknile bliže hišam. Skoz odprto okno je švignil v pisarno vrabc, takoj za njim pa skobec. Vrabc, vajen ljudi, se je hitro znašel in zletel zopet na prostost, medtem ko je prisotnost uslužbencev skobca zmedla. Hitro so zaprli okno in ga ujeli. Res izjemen slučaj! Kam pripelje ujedo lakota ali pa požrešnost. No, v tem primeru je bila vmes lakota. A. A.

Avemarija in ribiči

Ribiči se niso mogli zmeniti, do kdaj lahko zvečer lovijo soma. Zato je nekdo predlagal, naj bi šli iz vode tedaj, ko zazvonj avemarijo. Pa je spet drugi hudomušno pripomnil: »Kaj pa tam, kjer ni cerkve?« Sosed pa je primaknil: »Nih domo pa zgradili, da bodo zvonovi lahko vlekli ribiče iz vode.« Končno so našli boljše in cenejšo rešitev: zmenili so se za 21. uro, ker so menili, da je lažje nabaviti dobro in točno uro, kot pa sezidati cerkev.

Je piškur riba?

Na zadnjem shodu novomeških ribičev so razpravljali tudi o dovoljenih vabah za lo vrab. Ribičjem je dobro znano, da se na živo in mrtvo ribo ne sme loviti. Tokrat pa se ribiči nikakor niso mogli zediniti za piškurja, če je tudi na črni listi. Skratka, niso mogli ugotoviti, ali je piškur riba ali ni! Končno je bilo nekemu vsega dovolj ter je pripomnil: »Verjetno boste kmalu ugotavljali, če je tudi žaba riba?«

Ujela sta - svoj dežnik

Novomeška ribiča sta lovila pri Lešnici na Krki. Deževalo je, voda je hitro naraščala. Pihal je močan veter. Ribiča sta čakala na soma. Ker se je vrstica večkrat sumljivo zazabala, sta odločila dežnik in ga kar odprtega položila na hrbet. Ker sta bila zaverovana, nista opazila, da je veter dežnik dvignil in ga odnesel v naraslo Krko.

Cez čas pa je ribič Poide opazil, da prijemlje. Krepko je zategnil in previdno vlek, kajti čutil je, da ni nekaj nenavadnega. In res je bilo tako: ribiča sta najprej zagledala ključko, nato pa še cel dežnik. Ko je bil na suhem, sta presenečena ugotovila, da je precej podoben Binetovemu. Nagel zasuk glave in uganka je bila rešena: dežnik je bil njun!

S. DOKL

Če želite

odgovor ali naslov iz malih oglasov nam pošljite v pismu dopisnico ali znamko za 50 par.

UPRAVA LISTA

Oglašujte v Dol. listu!

Ribiška zveza Slovenije je odlikovala za posebne zasluge pri organizaciji in pospeševanju sladkovodnega ribištva z redom za ribiške zasluge 3. stopnje kočevskega ribiča Alojza Skendra. Odlikovanje in diplomu mu je na nedavnem sestanku ribiške družine podelil tajnik Marjan Krivec. (Foto: Prime)

S SEJE LOVSKE ZVEZE BELE KRAJINE

Lovci - gojitelji in čuvarji divjadi

Pred kratkim je upravni odbor Lovske zveze Bela krajina imel sejo. Na njej sta bila navzoča razen predsednika Lovske zveze Slovenije tovariša Rada Pehačka tudi predstavnik občine Metlike in Crnomlja. Na seji so pregledali delo lovske organizacije v preteklosti in ugotovili, da je kljub težavam dosegla v zadnjih nekaj letih vidne uspehe. Lovske družine so ob izdatni pomoči Lovske zveze Slovenije izdelale lovske kataster in izvedle bonitiranje. Na temelju ugotovljenega stanja divjadi in zmogljivosti lovišč so družine izdelale tudi lovske gospodarske načrte, ki bodo veljali do 1972. Tako bi dosegli število divjadi, ki ga lovišča zmorejo brez škode za kmetijske in gozdne kulture.

Na seji so ponovno ugotovili, da je komisija, ki jo je imenoval upravni odbor Lovske zveze, zelo dobro opravila svoje delo, saj se je o vseh problemih posvetovala z lovske družinami in tu di glede števila divjadi dosegla z vsemi družinami po polno soglasje. Zato je upravni odbor komisiji izrazil priznanje. Skupna ugotovitev komisije in lovske družin o stanju divjadi je tvorila izhodišče za načrtovanje odstrela do leta 1972. Zato je bil upravni odbor zveze mnenja, da načrta za odstrel ni treba spreminjati, kot so predlagale nekatere družine. Sklenili so, da je treba na črt dosledno upoštevati in uvesti pri njegovem izvajanju večjo disciplino. Družinam, ki so v letošnjem letu prekorale načrte odstrela, ga morajo v prihodnjem letu zmanjšati. Zeljo, da bi načrt za odstrel - zlasti jelenjadi - povečali, je spodbudilo dejstvo, da se je za

readi snežnih razmer jelenjad premaknila v nižje predele lovišč v Beli krajini. Tej divjadi pa je treba v takem primeru pomagati, ne pa jo streljati, posebno zato, ker se je šele pred nekaj leti začela širiti v te predele, saj je bil prvi jelen po vojni odstreljen nekako pred 8 leti. Ker lovske družine želijo, da bi divjad čimbolj pomnožili v loviščih, da ne bi delala škode, je upravni odbor željo za povečanje odstrela te divjadi zavrnili. Na seji so ponovno poudarili, da je treba dosledno vztrajati pri tem, da prodajo uplenjenega divjad po dnevnih cenah. Tako ne bo prišlo do tega, da bi si nekateri lovci prisvajali pion. Družine morajo gospodariti tako, da bodo vse dohodke, ki si jih pridobijo z uplenitvijo divjadi, vračale nazaj v lovišča. Lovci naj bodo gojitelji in čuvarji divjadi, tega naravnega družbenega bogastva in okrasa naših gozdov. Odstreljajo naj le divjadi, ki ni primerna za razplod.

Sklenili so, naj vse trofeje uplenjenih živali obvezno ocenj komisija pri Lovski zvezi v Crnomlju, da je treba v lovske družinah uve-

Samo telovadimo!

Ribiči se kaj radi hvalijo, kako preganjajo in prijavljajo krivolovce, ki lovijo ob naših vodah. Vendar je bilo do zdaj le malo primerov, da bi kdo od 400 novomeških ribičev kakšnega krivolovca »privila«. Ko so se na enem zadnjih sestankov pogovarjali o tem, kako čuvajo svoje vode, je nekemu bilo že vsega dovolj in je pripomnil: »Polna usta so nasi! Razen tega pa samo telovadimo z rokami, naredimo pa malo!« Imel je prav!

Vsi se strinjajo z vlaganjem amurja

Ribiči bodo storili vse, da bi v Rinžo vložili belega amurja - Za nakup teh rib bosta prispevali tudi občinska skupščina in krajevna skupnost - Sedanji način čiščenja Rinže je drag in ni uspešen

Pred kratkim so imeli kočevski ribiči leoni posvet, na katerem so se pogovorili o ribolovu, vlaganju rib, sodelovanju s sosednjimi ribičskimi družinami, mladinskem in pionirskem ribolovu, obnavljanju jezov na Rinži in drugem.

Lani so kočevski ribiči vložili v Rinžo 3900 mladih ščuk ali 900 več, kot je znašal plan. V letu 1968 (za lani še ni podatkov) pa so odlovili 21 ščuk (težkih skupaj 57 kg), 144 krapov (220 kilogramov), 220 linjev (173 kilogramov) in 1414 ostalih rib (159 kg). Tako so v skupno 914 lovnih dneh odlovili 1799 rib, težkih 609 kg. V istem letu pa so vložili v Rinžo kar 13.000 mladih krapov in 13.500 linjev.

Za letos so ribiči sklenili, da bodo vložili v Rinžo 4500 mladih krapov (ali pa namesto krapov nekaj somičev) in 1000 belih amurjev (do 10 cm). Vprašanje pa je, če jim bo uspelo dobiti bele amurje, ki naj bi očistili Rinžo preveč gostega vodnega rastlinja.

Zanimanje za nakup belih

amurjev sta pokazali tudi občinska skupščina in krajevna skupnost Kočevje, ki sta doslej vsako leto dajali precej denarja za košnje vodnega rastlinja, čeprav to naporno delo ni nikoli rodilo pravega uspeha. Predstavniki obeh teh organov so že izrazili pripravljenost, da bi tudi oni prispevali denar za nakup belih amurjev. Pri zadevanje ribičev je podprl tudi predstavnik turistične društva, ki se je udeležil posveta ribičev. Gosto vodno rastlinje namreč poleti zadržuje na Rinži - nesnago in kazi mesto.

Občni zbor ribičev v Novem mestu

V nedeljo, 25. januarja, so se v Novem mestu zbrali ribiči iz ribiške družine Novo mesto in obravnavali razgibano dejavnost v preteklem letu. Ob tej priložnosti so izvolili nov upravni odbor, ki ga sestavljajo naslednji ribiči: Franc Kotnik, Jože Gosena, dr. Ivo Podergajs, Jože Luzar, Miro Berger, Miha Burger, Slavko Tešar, Milan Bratož, Brane Suhay, Silvo Golob, Stane Viršek, Marjan Marinic, Franc Nahtigal, Janez Bukovec, Franc Furlan, Ivan Pavlin, inž. Adi Stor, Ivan Kelene in Janez Gilha. V nadzorni odbor so izvolili Ivana Brajerja, Miroslava Bajta in Slavka Polaka. VEČ O OBČNEM ZBORU BOMO PISALI V ENI PRIHODNJIH ŠTEVILOK NASEGA TEDNIKA.

JANEZ ZUNIC

DOBRE IN SLABE STRANI ČUVAJSKE SLUŽBE

Marsikateri krivolovec je odnehal

Čuvajska služba na Rinži še ni popolna, je pa kljub temu vedno bolj učinkovita - Čuvaji so si pridobili med krivolovci spoštovanje

Na nedavnem posvetu kočevskih ribičev je bilo izrečenih precej pikrih pripomb zoper čuvajsko službo (ribiče-čuvaje, miličnike), delo disciplinskega tožilca in sodišča. Vendar vse kritike niso bile umestne. Drži, da čuvaji in disciplinski organi družine ne opravljajo svojega dela še najbolj popolno. Vendar pa je le treba priznati, da opravljajo delo iz letav letu bolje. Hkrati, ko delajo, greše, se uče in izpopolnjujejo. Če se ozremo nekaj let nazaj, lahko ugotovimo, da je bila takrat čuvajska disciplinska služba ribiške družine precej slabša.

Čuvaji so lani pobrali krivolovcem precej (sicer res bolj slabega ribiškega pri-

bora in prijavili nekaj krivolovcev tudi sodniku za prekrške. Pomanjkljivi naslovi so bili vzrok, da so se krivolovci v glavnem izmazali kazni.

Vendar pa je v Rinži vedno manj krivolovcev. Ribič-čuvaji so si med krivolovci pridobili spoštovanje. Marsikateri nekdanji krivolovec je iz strahu pred čuvaji prenehal loviti ribe, pa tudi najbolj zagriženi krivolovci vsaj zbeže, ko opazijo čuvaja ali miličnika. Prav to nevidno, a uspešno stran čuvajske službe so ribiči verjetno nehoti prezrili.

Čeprav ima čuvajska služba prav gotovo večje ali manjše pomanjkljivosti, je vendarle uspešna. To službo bo treba v bodoče še prilagajati možnostim družine in jo izpopolnjevati.

Vabimo vas k sodelovanju.

Na posvetu so podelili do-goletnemu blagajniku ribiške družine Alojzu Skendru red za ribiške zasluge tretje stopnje in diplomu. Odlikovala ga je Ribiška zveza Slovenije za izkazane posebne zasluge pri reorganizaciji in pospeševanju sladkovodnega ribištva.

Vsi ribiči so brezplačno prejeli lično izdelano knjižico »Pravila RD Kočevje«. Razen tega so ob tej priložnosti lahko kupili novo knjižico »Ribe in ribolov v slovenskih vodah«, ki sta jo napisala znana strokovnjaka Miran Svetina in Franc Verce.

Lov na steklenice

Na občnem zboru novomeških ribičev v nedeljo, 25. januarja, so ribiči z Dvora in iz Zužemberka spraševali, če lahko lovijo na piškurja in deževnika ali ne. Ker je prevladovalo mnenje, da se na takšno vabo rad obesi sulec, so drugi ribiči menili, naj prepovedo ti dve vabi. Vendar je nekemu od prizadetih prekipelo, zato je spustil takole: »Kaj nas res silite v to, da bomo začeli loviti na steklenice od piva? Saj nam vse ostalo že tako prepovedujete!«

Mladinci žele sodelovati

Pred dnevi so se sestali mladi člani ribiške družine Novo mesto in reševali nekatera vprašanja svoje sekcije. V razpravi so izrazili željo po sodelovanju s starejšimi člani, pridobivanju strokovnega znanja in mladinskih tekmovanjih. Izvolili so tudi tričlansko delegacijo, ki bo mladinsko sekcijo zastopala na občnem zboru ribiške družine.

Pravica do obveščnosti

»Osnutek resolucije izhaja iz ustavnega načela, da je svoboda obveščanja del temeljnih svoboščin socialistične družbe in eden izmed pogojev za uresničevanje demokratičnih pravic državljanov. Pravica do obveščnosti je torej neodtujljiva pravica samoupravno organiziranih ljudi. Temeljna funkcija obveščanja v družbi je, da poskrbi, da bodo vsa družbena dogajanja, vse družbene vrednote in vsi procesi v družbenem gibanju javni in dostopni vsem ljudem.«

Zvezna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je na svoji zadnji, dvodnevni seji v začetku letošnjega januarja sprejela med drugim dopolnjeno resolucijo o obveščanju v samoupravni družbi. Preden so sprejeli resolucijo o obveščanju, je Jovo Kapičić med drugim povedal gornje misli, kaj je v naši stvarnosti svoboda obveščanja.

Zapisali smo jih z debelejšimi črkami zato, da bi jih te dni, ko se uredništvo našega domačega pokrajinskega glasila SZDL pripravljala, da počasti dvajseto obletnico izhajanja DOLENJSKEGA LISTA, laže prebrali vsi, ki se jih gornje besede v okviru dotikajo prav tako kot poklicnih časnika-jev, katerim je naloženo pisanje, urejanje in izdajanje listov oz. sporeda lokalnih radijskih postaj. V našem domačem primeru gre predvsem za ureditev še odprtih vprašanj, ki obstajajo med lastniki in izdajatelji našega časnika ter med kolektivom uredništva in uprave lista. Gre za:

— ustanovno listino pokrajinskega političnega tednika širše Dolenjske, ki naj bi jo v skupnem dokumentu izstavilo vseh 9 občinskih konferenc SZDL naše pokrajine;

— za imenovanje novega izdajateljskega oz. uredniškega sveta pri časniku, ki je prav tako stvar vodstev naših ObK SZDL;

— za listino ustanoviteljev domačega časnika, ki bo natanko določala odnose glade pravic in dolžnosti, pristojnosti ter obojestranskih obveznosti med izdajatelji časnika ter kolektivom uredništva in uprave lista.

Iz tako opismenjenih odnosov naj bi nato razvili podrobneje vse ostalo, kar je treba zajeti na podlagi naštetih dokumentov v pogodbeno razmerje med ustanovitelji domačega političnega tednika ter delovno organizacijo, ki urejuje in upravlja Dolenjski list. Vse to niti ne bo težko urediti: izhodišča so zdaj dobro znana in jih dobimo v bogatem gradivu dopolnjene resolucije zvezne konference SZDLJ o obveščanju v samoupravni družbi, ki je bila sprejeta 9. 1. 1970. Tehten in vsebinsko sila zanimiv kot koristen pripomoček za ureditev teh vprašanj je tudi v gradivu 6. seje predsedstva ZKJ, ki je bila 17. 11. 1969, kjer so posvetili perečim vprašanjem družbenega položaja in vloge informativne dejavnosti ter javnih občil vso potrebno skrb.

Na lastnikih in izdajateljih lista je tudi, da sestavijo in izdajo program za svoje javno politično glasilu. Tudi to ne bo težko in neizvedljivo delo, saj so za nami bogate izkušnje dveh plodnih desetletij, v katerih se je Dolenjski list razvil iz neboljznega v koristen in množično razširjen politični medobčinski tednik. Ureditev naštetih vprašanj sodi v delovni okvir, s katerim želi kolektiv lista počastiti dvajseto obletnico izhajanja domačega pokrajinskega časnika.

ša javnost spoznala prehojeno pot, uspehe in težave, pa tudi nove načrte našega tednika, objavljamo pregled na desni tabeli. Ni mamo kaj skrivati: če kje, velja tu javnost dela, saj štejemo vsa leta vse naše naročnike pravzaprav tudi za solastnike lista. Se vedno je njihov delež naročnine v skupni vsoti ustvarjenega dohodka temeljni kamen, da list lahko izhaja. In ko nas te dni še vedno obiskujejo dopisnice z neljubo vsebino:

»Odpovedujem list zaradi zadnje podražitve...« — (hkrati pa se že vračajo v vrste naročnikov tisti, ki so naš tednik odpovedali lani decembra oz. v letošnjih prvih dveh tednih!), moramo s prstom pokazati na številke, ki govore bolj kot vsi članki in pripovedovanja o razvoju lista:

— njegov obseg je zdaj nekaj večji, kot je bil ob ustanovitvi;

— pred 20 leti smo začeli s 4 stranmi 'Dolenjca' na teden, zdaj nam je skoraj 36 strani vsak četrtek premalo, to pa je skok za 900 odstotkov.

— Naklada lista je presegla vsa pričakovanja ustanoviteljev: v 20 letih se je povečala za 1052 odstotkov.

— Prvi urednik pokojni tovariš Jože Zamljen je začel urejati list sam, poleg tega je redno učil v šoli; plačana je bila samo uradnica v upravi lista. Namesto dveh dela zdaj v uredništvu in upravi 19 ljudi ali 950 odst. več zaposlenih.

— Število v enem letu izdanih strani v listu se je v tem času povečalo za 791 odstotkov.

Naročnina ni nikoli dohitevala...

— Letna naročnina se je v dveh desetletjih dvignila za 3200 odst., prodajna cena za izvod v trafikah pa celo za 3500 odst., kar je spričo sprememb v celoti in zaradi gospodarske reforme ter razrednotenja denarja v tem času razumljiv pojav.

— Primerjava naročnine s stroški pa odkriva drugačno podobo: takoj nam pove, da prodajna cena ni sledila skokom pri stroških, ki smo jih imeli v tem času z Dolenjskim listom. Nihče ne bi smel pozabiti, da nas je stal izvod domačega tednika pred 20 leti komaj 3 stare dinarje, danes pa nas velja 125 starih dinarjev (in brez zamere, če sem tu še enkrat posegel po starih dinarjih!) — kar pomeni skok za 4.167 odstotkov! — Za konec še zanimivo številko: za tisk lista, klišeje in odpremo je uprava našega lista plačala tiskar- ni v 1950. letu s a m o 243.400 starih dinarjev, lani pa nič manj kot 99 in pol milijona starih dinarjev — oz. za 40.880 odstotkov več!

Tako nam tudi številke pomagajo k jasnejšim predstavam, zakaj je bil domači tednik pred 20 leti lahko »poceni« in zakaj je danes po mnenju nekaterih »draga«, čeprav tudi zadnje ne bo držalo.

Toliko za danes, prihodnjič pa o nekaterih vprašanjih o listu in stvareh okoli njega spet kaj novega.

Skoki:
od 791 do
40.880 odst.!

Tudi zato, da bi hkrati z lastniki in izdajatelji lista vred vsa na-

TONE GOSNIK

Po 20 letih - še vedno
najmlajši slovenski
pokrajinski tednik - vaš

DOLENJSKI LIST

1950

1969

FORMAT

28,5 x 40 cm

30 x 43 cm

OBSEG

4

strani

36

strani

NAKLADA

3.000

izvodov

v enem tednu

31.550

izvodov

DELAVCEV

1

1

— novinarjev

— v upravi

10

9

NA LETO

180

strani

smo tiskali

1.424

strani

CENA

1 dinar

2 pari

— letna naročnina

— izvod v kolportazi

32 din

70 par

STROŠKI

0,03 din

2.434 din

za 1 izvod lista

vseh stroškov samo
za tisk v enem letu

1,25 din

995.075 din

Izbira drobnega orodja, kakršno imajo v trebanjski NOVOTEHNI, se vidi le redko kje

Poznana daleč naokrog

V NOVOTEHNI v Trebnjem kupujejo ljudje iz vse Mirenske doline in od Ivančne gorice do Sevnice

Prodajalna NOVOTEHNA v Trebnjem je edina specializirana prodajalna s tehničnim blagom v tem kraju. Poslovodja Anton Perpar nam je povedal, da se v prodajalni trudijo, da bi zadovoljili z nakupom vsakogar, ki pride k njim nakupovat. Povedal je še, da prodajo največ gradbenega materiala in raznih rezervnih delov za fičke in mopede. Seveda pa je prodajalna založena tudi z vsem ostalim tehničnim blagom. V trebanjski NOVOTEHNI lahko dobite vse, od žlice do pralnega stroja in televizorja.

V petih letih, odkar je novomeško trgovsko podjetje NOVOTEHNA odprlo tudi v Trebnjem svojo poslovalnico, se je promet vedno povečeval, največji skok pa so zabeležili preteklo leto. Pri prometu se pozna tudi to, da prodajajo vse blago na potrošniški kredit in da prodajajo podjetjem material za reprodukcijo.

V trebanjski NOVOTEHNI zagotavljajo, da se bodo še naprej prizadevali, da bo trgovina dobro založena in da bodo potrošniki zadovoljni kot doslej.

PO—NI

Dobro založena prodajalna NOVOTEHNA v Trebnjem je ena najbolj obiskanih trgovin v tem kraju

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO SR SLOVENIJE

razpisuje

NATEČAJ za dodelitev vojaških štipendij

za šolanje na srednjih šolah (gimnaziji, pedagoški gimnaziji in tehniških šolah strojne, elektrotehniške, kemijsko-tehnološke, gradbene in geodetske stroke ter pomorski šoli plovbene in strojne smeri) v šolskem letu 1970/71

Za štipendije se lahko potegujejo učenci slovenske narodnosti, ki se pogodbeno obvezujejo, da bodo po končani srednji šoli vstopili v eno od naslednjih vojaških akademij:

1. vojaško akademijo kopenske vojske (pehota, oklepne enote, topništvo in inženjerija);
 2. vojaško pomorsko akademijo;
 3. tehniško vojaško akademijo visoke tehniške šole kopenske vojske (strojne, elektrotehniške in kemijsko-tehnološke stroke, protiletalske obrambe, raketne tehnike in prometne stroke);
 4. letalsko tehniško vojaško akademijo;
 5. mornariško tehniško vojaško akademijo.
- Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
- a. splošni pogoji:
 - da so državljani SFRJ;
 - da so zdravi in sposobni za aktivno službo v JLA, kar ugotavlja pristojna vojaška zdravniška komisija;
 - da so vzornega vedenja, niso sodno kaznovani in niso v kazenskem postopku;
 - da so končali predhodni razred z najmanj dobrim uspehom in imajo iz matematike in fizike najmanj dobro oceno;
 - da nimajo pogodbenih obveznosti iz naslova štipendiranja proti drugi pravni osebi;
 - da imajo priporočilo občinskega sveta za narodno obrambo;
 - da so učenci prvega razreda rojeni 1955. leta ali pozneje, drugega razreda 1954. leta ali pozneje, tretjega razreda 1953. leta ali pozneje in četrtega razreda 1951. leta ali pozneje.
 - b. Posebni pogoji:
 - za vojaško akademijo kopenske vojske se lahko prijavijo učenci vseh navedenih šol, razen učencev pomorske šole;
 - za vojaško pomorsko akademijo se lahko prijavijo učenci gimnazije in tehniških šol strojne in elektrotehniške stroke ter učenci pomorske šole plovbene in strojne smeri;
 - za vojaško tehniško akademijo visoke tehniške šole kopenske vojske lahko prijavijo učenci gimnazij in tehniških šol elektrotehniške, strojne in kemijsko tehnološke stroke;
 - za letalsko tehniško vojaško akademijo se lahko prijavijo učenci gimnazije in tehniških šol strojne in elektrotehniške stroke (šibki tok) ali telekomunikacije;
 - za mornariško tehniško vojaško akademijo se lahko prijavijo učenci gimnazije in tehniških šol strojne in elektrotehniške stroke ter pomorske šole strojne smeri.

Natečaja se lahko udeležijo tudi učenci osmih razredov osnovnih šol, rojeni 1955. leta ali pozneje, še preden končajo šolo. Štipendija jim pripada od začetka pouka na srednji šoli.

Prednost pri štipendiranju imajo učenci, ki bodo po končani srednji šoli vstopili v vojaško akademijo kopenske vojske.

Učenci, ki se žele udeležiti natečaja, vložijo prošnjo, kolkovano z 1 din, pri upravnem organu za narodno obrambo občinske skupščine, kjer dobe predpisani obrazec.

Prošnji je treba priložiti:

- učenci osmih razredov osnovnih šol overjen prepis šolskega spričevala za šesti, sedmi in prvo polletje osmega razreda;
- učenci prvega razreda srednjih šol overjen prepis šolskega spričevala o končani osnovni šoli in za prvo polletje 1. razreda;
- učenci drugega in tretjega razreda srednjih šol overjen prepis šolskega spričevala za predhodni razred in za prvo polletje tekočega šolskega leta;
- izpisek iz rojstne matične knjige.

Učenci, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, bodo morali po končanem šolanju v eni izmed vojaških akademij ostati v aktivni službi JLA najmanj 10 let (87. člen zakona o JLA).

Medsebojna razmerja med štipenditorjem in štipendistom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom se določijo s pisмено pogodbo, kjer se predvidi tudi vračanje štipendije, če štipendist ne bi izpolnil svojih pogodbenih obveznosti.

Učencem, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, pripadajo med šolanjem na srednjih šolah naslednje štipendije:

- učencem 1. razreda 400 dinarjev mesečno,
- učencem 2. razreda 450 dinarjev mesečno,
- učencem 3. in 4. razr. 500 dinarjev mesečno.

Razen tega jim na začetku vsakega šolskega leta pripada nadomestilo za nabavo šolskih pripomočkov v višini 250,00 din za prvi razred, 270,00 din za drugi razred ter po 300,00 din za tretji in četrty razred.

Štipendije se izplačujejo v mesečnih obrokih za vse mesece v letu, začno pa se izplačevati od prvega naslednjega meseca po rešitvi prošnje, vendar ne pred 1. 9. 1970.

Kandidate bo organ, pri katerem bodo vložili prošnjo, poslal na zdravniški pregled, pri njem pa bodo prejeli tudi rešitev prošnje in vsa pojasnila glede natečaja.

Kandidati bodo obveščeni o rezultatu zdravniškega pregleda do 30. 6., o dokončni rešitvi prošnje pa do 1. 8. 1970.

Natečaj traja do 30. aprila 1970.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO SR SLOVENIJE

Komisija za volitve in imenovanja OBČINSKE SKUPŠČINE ČRNOMELJ

razpisuje
prsto delovno mesto

SODNIKA ZA PREKRŠKE

Razen splošnih pogojev mora kandidat imeti končano pravno fakulteto ali prvo stopnjo pravne fakultete ali višjo upravno šolo.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, naj se prijavijo v 15 dneh po objavi občinski skupščini Črnomelj.

GOSPODINJSKI TEDEN

29.1. 7.2.
10% POPUSTA

POSTELJNINA (METRAŽA IN KONFEKCIJA), ODEJE, PREŠITE ODEJE, POSTELJNA PREGRNJALA, PRTI, SERVIETE, STENSKI ŠČITNIKI, DEKORATIVNO BLAGO, POHIŠTVENO BLAGO, PREPROGE, TEKAČI, OBLOGE TAL, ZIDNE TAPETE, PVC PRTI NA METER, FROTIRNE BRISAČE

TUDI NA KREDIT

NAMA
LJUBLJANA
ŠKOFJA LOKA KOČEVJE

Sploh pa je to bila njegova lastna viteška oprema. Z njo je imel velik uspeh, ko jo je nosil na turnirju v Kenilworthu in zavoljo nje je bil deležen izredne pohvale same gospe kraljice. Toda ko si jo je nocoj nataknil na se, ga je do kraja premagala teža prsnega oklepa in jeklene čelade, tako da je z vso težo zgrmel na kamnita tla, si do krvi ranil kolena in si zmečkal členke na desni roki.

Nekaj prihodnih dni je bil hudo betežen in se sploh ni ganil iz svoje čumnate, razen toliko, da je sproti obnavljal krvavi madež v knjižnici. Toda čeprav je postal zelo previden, je sedaj, ko se je odpočil, sklenil, da bo še tretjič poskusil poslaniku Združenih držav in njegovi družini naglati strah v kosti. Za ta svoj nastop si je izbral petek sedemnajstega avgusta. Skoraj ves dan se je ukvarjal s pregledovanjem svoje garderobe, nazadnje pa si je izbral velik širokokrajen klobuk z rdečim peresom, mrtvaško srajco, nabrano v zapestju in za vratom, in zarjavelo bodalo.

Proti večeru je začelo liti kot iz škafa, veter pa je tako tulil, da so se tresla in ropotala vsa vrata in okna v tej stari hiši. Prav takšno vreme je imel najrajši. Naredil si je takle načrt: potihno bo stopil v spalnico Washingtona Otisa, zastokal ob vznožju njegove postelje in si med zamolklimi zvoki godbe tri-

krat prebodel grlo. Na Washingtona je imel posebno piko, dobro vedoč, da prav on s Pinkertonovim neprekosljivim čistilcem odstranjuje slavni cantervillski krvavi madež.

In ko bo tako spravil tega brezobzirnega in noro drznega mladeniča na kolena in mu nagnal strah v kosti, bo šel v spalnico poslanika Združenih držav in njegove žene. Položil bo sluzasto dlan na čelo gospe Otisove, zraven pa sikal v uho njene možu grozovite skrivnosti mrtvašnic. Glede male Virginije si še ni bil povsem na jasnem. Še nikoli ga ni z ničimer užalila, bila je dobra in prijazna. Nekaj zamolklih stovok iz omare bo več kot dovolj, si je dejal, če pa je to ne bi prebudilo, bi lahko zapraskal po njeni odeji s koščenimi prsti.

Pač pa je sklenil, da si dvojčka pošteno privoščiti. Najprej se bo jima seveda usedel na prsi, kar jima bo zbudilo občutek, da ju tlačijo nočna mora. In ker sta njujni postelji blizu skupaj, se bo potem postavil med njiju v podobi zelenega, ledeno mrzlega mričca, da bosta dvojčka čisto trda od strahu, nato si bo odvrigel mrtvaško srajco in se z belimi golimi kostmi plazil po sobi. V očesni dupli bo obračal eno samo zrkelo, kot to terja prikazen »Nemega Nataniela ali samomoriščev skelet«. V tej vlogi je ne samo enkrat povzročil grozoten strah in imel jo je za enakovredno svoji drugi slavni vlogi »Obsedenec Martin ali maskirana pošast.«

Ob pol enajstih je slišal, da je šla družina spat. Nekaj časa sta ga z divjim, vreščecim smehom vznemirjala dvojčka, ki sta še pred spanjem uganjala svoje brezskrbne šolarske norčije, toda ob četrta na dvanajst je vse utihnulo. Ko je odbila polnoč, je zapustil svojo čumnato. Na okeški polici je čemela sova, na stari tisi je krakal vran, okrog gradu pa je tulil veter in stokal kot izgubljena duša. Toda Otisovi so spali lepo mirno, še sanjalo se jim ni, kakšna usoda jih čaka, in kljub vsemu dežju in grmenju je duh slišal enakomerno smrčanje poslanika Združenih držav.

S hudobnim nasmehom okrog krutih, kosmatih ust je duh na skrivaj stopil iz za španske stene in mesec je skrtil svoje obličje za oblak, ko se je tihotapil mimo velikega obokanega okna, nad katerim je bil sinji in zlati grb z njegovim lastnim znamenjem in z znamenjem njegove umorjene žene. Plazil se je naprej kot peklenska senca in kazalo je, da

se ga celo tema boji, ko se tihotapi skozi noč. Nenadoma se mu je zazdelo, da sliši neke klice, in se je ustrašil. Potem je spoznal, da je pes zalajal na Rdeči prstavi, zato se je spet počasi pomikal naprej in momljaval čudne kletvice iz šestnajstega stoletja in kar naprej prebadal polnočni zrak z zarjavelim bodalom. Nazadnje je prišel na vogal hodnika, ki je peljal proti sobi nesrečnega Washingtona. Za trenutek se je ustavil in veter mu je ovičjal dolge pramene sivih las okrog glave in skladal v groteskne in fantastične gube nepopisno grozljivost njegove mrtvaške srajce.

Tedaj je odbila ura četrta in eno in duh je začutil, da je prišel njegov čas. Zahetel se je in stopil za vogal. Toda komaj se je prestopil, že je žalostno zacvilil in obupano zastokal, belo obličje pa si zakril s koščenimi dlanmi. Tik pred njim je stala grozotna prikazen, negibna kot kamnita soha in nestvarna kot blaznikove sanje.

ART BUCHWALD:

MOJ VELIKI DAN

Za vabilo na odstrel fazanov se moram zahvaliti svojemu prijatelju Johnu Kingu, ki je šel loviti na čudovito posestvo Burley-on-the-Hill. John King je prijatelj, kot se reče, kajti vzel me je s seboj, čeprav je vedel, da bi ga v primeru, če bi jaz po pomoti ustrelil koga od gostov, nikoli več ne povabili na Burley-on-the-Hill.

Na 6000 juter velikem posestvu je bilo 500 fazanov. Vsakemu strelcu so odkazali mesto, nato pa so razposlali gonjače, ki naj bi prignali fazane v našo bližino. Brž ko so vzprhotali, je pomenilo, da jih je treba sestreliti.

Pri lovu na fazane ni nič bolj osovraženega kot hvalisanje s številom sestreljenih ptic. S tem se človek le izda, da bi se rad opajal z golimi številkami in da ni športnik, kakor se spodobi.

In da bom resnici pustil do besede, bom izdal naslednje: če ima človek sposobnega psa, ki zna goljufati, mu pač naloži, da izmika fazane drugih strelcev.

Ta mesec sem dobil neskončno pridno psico, Jane po imenu, ki se je stanovitno branila prinašati fazane, postreljene od drugih rok. Poleg tega je stal zraven mene še gozdar. Mož se je pisal Moore in je nekoč nabijal puško tudi kralju Georgu VI. Ko je Jane nekaj časa opazovala, kako streljam, je spokojno zadremala. Gozdar pa si tega seveda ni mogel privoščiti.

Slednjič je napačil moj veliki trenutek. Pet metrov nad menoj je letel fazan. Skrbno sem nameril in pritisnil na petelina.

»Zadeli ste ga, sir!« je ves razburjen kričal gozdar. »Naravnost v glavo!«

Fazan pa je letel naprej. Zato sem nekolikanj osupnil.

»Sem ga res zadeli?« sem vprašal.

»Da, zagotovo. Ali ne vidite zajca, ki leži tamle? Zadeli ste ga naravnost za uho!«

»No, torej,« sem zamrmral. »Mislim sem že, da mi je ušel.«

Prihitali so še drugi gostje in me pohvalno trepljali po ramenih.

»Oh, bil je le slučaj,« sem rekel in poskušal skriti svoj ponos.

»Kako skromen je!« so šepetali drug drugemu. »Kako nenavadno za Američana.«

Poslej je bilo zame lahko. Če sem hotel ustreliti fazana, sem pomeril na zajca, in če sem nameril na zajca, sem ustrelil fazana.

Takšnega mojstrskega strelca že leta ni bilo na posestvu Burley-on-the-Hill.

LJUDSKA MODROST

Cigar prejo prela, tega kruha jela.

Da se resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona.

Čim manj kdo spi, dlje živi.

Dekla se po gospodnji vrže, ne gospodinja po deklah.

Čista vest je več vredna kakor največje bogastvo.

Danes gosti, jutri posti.

Čistemu obrazu je malo vode treba.

Človeka misel je kot petelin na strehi.

Dela, ki ga danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri.

Človeka pomlad pride le enkrat.

Dan dan odrine, leto pa leto.

Človek brez slabosti, telo brez kosti.

Dandanes nimajo ljudje ne vesti ne masti.

Človek brez žene kakor soba brez stene.

Danes meni, jutri tebi.

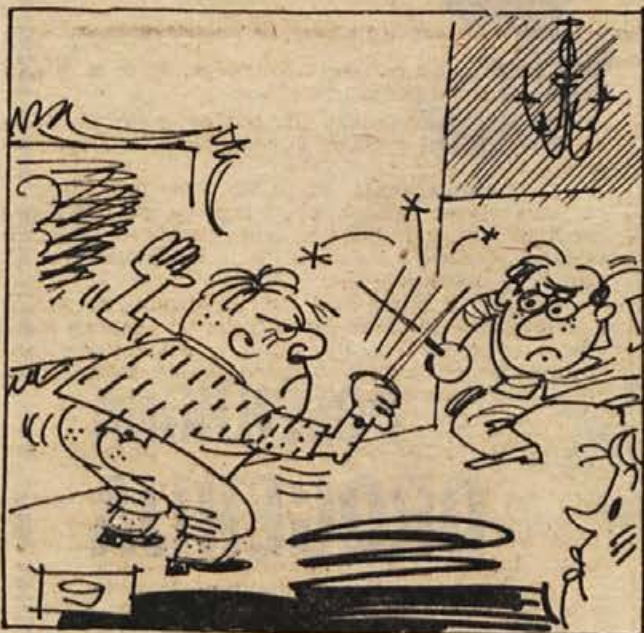
Človek kaže v mladosti, kaj hoče biti v starosti.

Dajanje nakoplje stradanje.

Kar je pisano nikdar ne izgine.

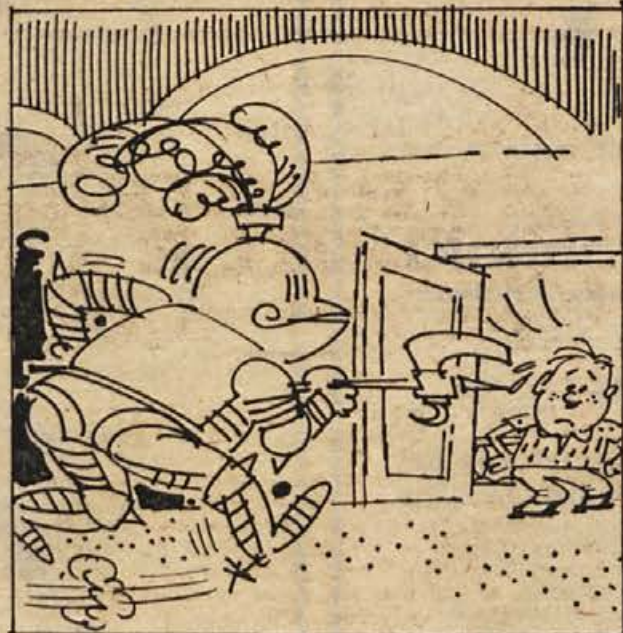
Da ga zemlja k sebi ne vleče, še krila bi mu zrasla.

skok v zameystvo

9. Toda to je bil šele skromen začetek! Učitelj je zdaj snel s stene bridki meč – in Paradižnik prav tako! Hladno jeklo je zapelo po starinskih dvoranah, kot najbrž že mnogo stoletij ni. Paradižnik je dokazal, da ni le mojster obličja doma v drvarnici, ampak da obvlada tudi ta plemeniti šport. Gnal je šolnika do stopnic in ga zvrnil čez ograjo. Kot v filmu.

Happy end! Srečen konec! bi dejali, pa ni bilo tako. Premaganec si je presneto kmalu

opomogel in že je tekel spet nazaj na bojišče. Tokrat v težki viteški opremi in s helebardo v roki!

Paradižnik in Paradižnica – goloroka, kot sta bila – sta pobegnili na teraso. Odtod je pot vodila le še v globino...

Na terasi pa je stal top! Iskrica upanja se je vžgala v Paradižnikovih možganih. Poiskal je vžigalnik in pritisnil plamenček...

Treščilo je kot na veliko noč!

Ko se je dim razkadil in ko je odmev utihnil, se je očem nudila tale slika: vitez in krogla sta ostala na terasi, Paradižnik in Paradižnica sta se kopala v prekopu, top pa je cvrčal na dnu! Da, natanko tako!

Kaj hočemo, naša turista sta morala še enkrat na suho. Še enkrat je sonce ožemalo njuni obleki – toda to, kar je od tega ožemanja ostalo, ni več zaslužilo imena »obleka«!

PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243

SERVIS

- Opravljamo servisne preglede in garancijska popravila na vozilih FIAT-ZASTAVA, RENAULT, TAM in MAN
 - splošna in generalna popravila vozil vseh vrst
 - zamcnjujemo motorje na vozilih ZASTAVA in TAM
 - opravljamo kleparska, avtoličarska in druga dela
 - **NAJNOVEJŠE:**
Vse lastnike vozil FIAT-ZASTAVA 850 in 1100 R obveščamo, da odslej opravljamo vsa garancijska in servisna popravila tudi na teh vozilih.
- OBIŠČITE NAŠ SERVIS!**

TRGOVSKO PODJETJE
»LJUDSKA POTROŠNJA«
POSLOVNA ENOTA GOSTINSTVO
BREŽICE

razpisuje

**6 MEST VAJENCEV
v gostinski stroki
(kuharji ali natakarji)**

Kandidat mora imeti dokaz o uspešno končani osnovni šoli, mora biti zdrav in ne starejši od 18 let.

Stroške šolanja vajencev prevzame podjetje v svoje breme.
Razpis velja 10 dni po objavi.
Prijave sprejema Upravni odbor Ljudske potrošnje, Brežice.

**AVTO-MOTO DRUŠTVO
SEVNICA**

razpisuje
prosto delovno mesto

**INŠTRUKTORJA
za voznike motornih vozil**

POGOJ: voznik A, B in C kategorije najmanj 5 let.

Nastop službe takoj.
Pismene vloge z dokazili o strokovnosti dostavite AMD Sevnica v roku 8 dni po objavi.

**ŠOLSKI CENTER ZA KOVINARSKO
STROKO NOVO MESTO**

sporoča:

- 1. Pričetek pouka za vse kandidate,** ki so se v Novem mestu prijavi v šolo za poklicne voznike motornih vozil, bo 16. februarja 1970 ob 8. uri v Šolskem centru za kovinarsko stroko v Novem mestu, Ulica talcev 3.
- 2. Uprava šolskega centra bo sprejemala prijave** še do 14. februarja 1970.
- 3. Poleg splošnih vpisnih pogojev:**
 - a) starost nad 18 let,
 - b) uspešno dokončana osemletka ali poklicna (vajenska) šola

mora kandidat izpolnjevati še enega od naslednjih posebnih pogojev:

- a) voznik »C« kategorije z enoletno prakso (velja tudi vojaška praksa),
- b) poklicni voznik z inozemskim vozniškim dovoljenjem za »C« in »D« kategorijo z enoletno prakso,
- c) voznik »F« kategorije z dveletno prakso.

DOLENJKA
trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

objavlja prosta delovna mesta

- 1. POSLOVODJE**
- 2. PRODAJALCA**
v novi prodajalni v Šentjerneju
- 3. STENODAKTILOGRAFA**
v upravi podjetja.

Pogoji:

pod 1.: visoko kvalificiran trgovski delavec s 5 leti prakse v železninarsko-tehnični ali mešani stroki ali kvalificiran trgovski delavec z 8 leti prakse v železninarsko-tehnični ali mešani stroki;

pod 2.: kvalificiran trgovski delavec z najmanj 2 letoma prakse v železninarsko-tehnični ali mešani stroki;

pod 3.: srednja strokovna izobrazba z znanjem stenografije in strojepljsja.

Prijave je treba poslati v 8 dneh po objavi.

ZRNO DO ZRNA POGAČA,
KAMEN DO KAMNA PALAČA!

Ta pregovor lahko tudi za vas postane resnica, če boste začeli namensko varčevati pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali njenih poslovnih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

TUDI HRANILNO KNJIŽICO lahko dobite vsak čas pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE:
Odslej lahko dobite hranilno knjižico tudi v
**KMETIJSKIH ZADRUGAH V NOVEM MESTU,
ŽUŽEMBERKU, METLIKI, TREBNJEM IN V AGRO-KOMBINATU V KRŠKEM.**

DBH Novo mesto obrestuje navadne hranilne vloge po 6 odstotkov, vezane pa do 7,5 odstotka.

DELOVNE ORGANIZACIJE!

Z vplačilom v kreditni sklad Dolenjske banke in hranilnice, brez zahteve po vračilu, dobite 200 % posojila za zidavo stanovanj! Poslužite se ugodnosti takega načina kreditiranja stanovanj!

**DOLENJKINA
DROGERIJA**

na novomeškem Glavnem trgu je spet odprta. V PRENOVLJENI, POVEČANI, IN LEPO UREJENI PRODAJALNI VAM NUDIMO: KOZMETIKO, SANITETNI MATERIAL, ČISTILNA SREDSTVA, DROGERIJSKO BLAGO, FOTOGRAFSKI MATERIAL IN GALANTERIJO.

ODPRTO NONSTOP!

